

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ
TUTUMLARININ META-ANALİZ YÖNTEMİYLE
İNCELENMESİ**

Sacide TÜFEKÇİ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yalın AYGÜN**

Yüksek Lisans Tezi – 2023

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ TUTUMLARININ
META ANALİZ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ**

Sacide TÜFEKÇİ

**Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yalın AYGÜN**

**MALATYA
2023**

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne

ETİK BEYANI

İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak “ Doç. Dr. Yalın AYGÜN” danışmanlığında hazırlayıp sunduğum “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutumlarının Meta-analiz Yöntemiyle İncelenmesi” başlıklı Yüksek Lisans tezim içinde elde ettiğim verileri, bilgileri, belgeleri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tezimde yararlandığım eserlere bilimsel kurallara uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, tezimin özgün olduğunu, tezimin çalışma ve yazımında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

10/08/2023

Sacide TÜFEKÇİ
İmza

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vii
ABSTRACT.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
TABLolar DİZİNİ.....	xi
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Öğretmenlik Kavramı	3
2.1.1. Öğretmenlik Meslek Bilgisi.....	5
2.1.2. Öğretmenin Görevleri	6
2.2. Beden Eğitimi Öğretmeni	7
2.2.1. Beden Eğitimi Öğretmeninin Tarihsel Gelişimi	8
2.2.2. Beden Eğitimi Öğretmeninin Özellikleri.....	11
2.3. Mesleğe Yönelik Tutum	12
2.3.1. Meslek.....	13
2.3.2. Tutum.....	15
2.3.3. Öğretmen Tutumları	16
2.4. Meta Analiz.....	17
2.4.1. Meta Analiz Kullanım Avantajları	17
2.4.2. Meta Analiz Süreçleri	18
2.4.3. Meta Analiz Türleri	19
2.4.4. Meta Analizde İstatiksel Olarak Model Seçimi	19
3. MATERYAL VE METOT	21
3.1. Araştırmanın Modeli.....	21
3.2. Veri Toplama Araçları	21
3.2.1. Araştırılan Veri Tabanları ve Kaynaklar	21
3.2.2. Dahil Edilme Ölçütleri.....	22
3.2.3. Hariç Tutma Ölçütleri.....	23
3.2.4. Araştırmanın Kodlanması	23
3.2.5. Kodlama Protokolünün Güvenirliği.....	23
3.2.6. Geçerlilik	23

3.2.7. Bağımlı Değişken	23
3.2.8. Bağımsız Değişkenler	24
3.2.9. Çalışma Yönlendiricileri.....	24
3.2.10. Araştırmada Yer Verilen Çalışmalara Ait Betimsel İstatistikler	24
3.3. Verilerin Analizi	24
3.3.1. Etki Büyüklüğünün Gruplandırılması.....	25
4. BULGULAR.....	26
4.1. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Analiz Bulguları.....	26
4.1.1. Yayın Yanlılığı	26
4.2. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Analizinin Birleştirilmemiş Bulguları.....	28
4.3. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Veri İçeren Çalışmalara Ait Orman Grafiği.....	29
4.4. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Sabit Etkiler Modeline Göre Birleştirilmiş Bulguları	30
4.5. Homojenlik Testi, Q ve I2 İstatistiği	31
4.6. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Rastgele Etkiler Modeline Göre Bulguları	32
4.7. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına Göre Moderatör Analizi.....	33
4.7.1. Araştırmacıların cinsiyeti.....	33
4.7.2. Araştırmanın Türü.....	35
4.7.3. Araştırmanın Bölgesi	37
4.7.4. Örneklem Sayısı ve Çalışma Yılı.....	39
5. TARTIŞMA	40
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	44
KAYNAKLAR	46
EKLER.....	59
EK-1. Özgeçmiş.....	59
EK-2. Etik Kurul İzin Yazısı	60

EK-3. Kodlayıcılar Arası Güvenirlik Analizi Formu	61
EK-4. Kodlama Protokolü	62
EK-5. Ulaşılan ve Ulaşılamayan Çalışmaların Yazar ve Danışmanlarına Gönderilen E-Mail Örneği	63
EK-6. Comprehensive Meta Analysis İstatistik Paket Programı Çıktıları.....	64

TEŞEKKÜR

Çıkmış olduğum bu yolda öncelikle tez danışmanım olarak, çalışmalarım süresi boyunca eğitim yolunda bilgi, tecrübe, anlayış ve deneyimleriyle destek olan değerli danışmanım Doç. Dr. Yalın AYGÜN'e, tezin analiz bölümünün oluşturulmasında emeklerini, bilgi ve birikimini esirgemeyen, vaktinden ayırıp istatistiksel analizlerin yapılmasında desteği olan Dr. Hulusi BÖKE'ye, ve hayatımın her anında her zaman yanımda olup bana inanıp güvenen, sevgisini hiçbir zaman esirgemeyen, verdiğim tüm kararlarda yanımda olup destek olan, hiç sıkılmadan beni saatlerce dinleyen, her zaman doğru olana yönlendirip, varlıklarıyla beni güçlendiren canım annem, babam, ve kardeşlerime sonsuz teşekkür ederim.

Ayrıca, bana her zaman destek olup yoluma ışık tutan, kişiliğini, başarılarını her zaman örnek aldığım, her zor zamanımda yanımda olup her şeyin üstesinden beraber geldiğim, sevgisini, şefkatini ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, en büyük destekçim ve hayat arkadaşım olan eşim Doç. Dr. Şakir TÜFEKÇİ'ye minnettarım.

Sacide TÜFEKÇİ

ÖZET

Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutumlarının Meta-analiz Yöntemiyle İncelenmesi

Amaç: Bu araştırmada beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının cinsiyet değişkeni açısından meta-analiz yöntemiyle araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Metot: Bu araştırmada sistematik sentezleme yöntemini kapsamına alan nicel araştırmaya dayalı meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada konuya ilişkin 24 çalışma analiz edilmiştir. Çalışmanın güvenilirlik, cohen gruplandırması şöyle ifade edilmiştir: $d=0.20 - 0.50$ alçak seviye (small), $d=0.50 - 0.80$ orta seviye (medium), $d=0.80 < d$ yüksek seviye (large). Araştırma bulguları Jamovi Paket Programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde kız öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının, erkek öğretmen adaylarının mesleki tutumuna göre az da olsa etki büyüklüğüne sahip olduğu $p<0.05$, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumları araştırma türü değişkeni açısından incelendiğinde araştırmaların türünün mesleki tutum puanlarına olan etki büyüklüğünü değiştirmediği $p>0.05$; beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumları bölgeler değişkeni açısından incelendiğinde yaşanan bölgelerin mesleki tutum puanlarına olan etki büyüklüğünü değiştirmediği $p>0.05$; beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumları örneklem sayısı ve çalışma yılının cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde mesleki tutumuna ilişkin bir moderatör olmadığı ve mesleki tutum puanlarına olan etki büyüklüğünü değiştirmediği $p>0.05$; beden eğitimi öğretmen adaylarına yönelik yapılan araştırmada moderatör değişkenleri aracılığıyla tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumları cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde kız öğretmen adaylarının tutumlarının, erkek öğretmen adaylarına göre az da olsa etki büyüklüğüne sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Cinsiyet, Meta-analiz, Öğretmen, Tutum

ABSTRACT

Examining the Professional Attitudes of Physical Education Teacher Candidates by Meta-analysis Method

Aim: In this study, it was aimed to investigate the professional attitudes of physical education teacher candidates in terms of gender variable by meta-analysis method.

Material and Method: In this study, the meta-analysis method based on quantitative research, which includes the systematic synthesis method, was used. In this study, 24 studies on the subject were analyzed. The reliability and cohen grouping of the study was expressed as follows: $d=0.20 - 0.50$ low level (small), $d=0.50 - 0.80$ medium level (medium), $d=0.80 < d$ high level (large). The research findings were analyzed using the Jamovi Package Program.

Results: As a result of the research, when the professional attitudes of the physical education teacher candidates are examined in terms of the gender variable, the professional attitudes of the female teacher candidates have a small effect size compared to the professional attitudes of the male teacher candidates, $p<0.05$. $p>0.05$; When the professional attitudes of physical education teacher candidates were examined in terms of the region variable, it was found that the effect size of the regions they lived in did not change the professional attitude scores $p>0.05$; When the professional attitudes of the physical education teacher candidates were examined in terms of the number of samples and the gender variable of the working year, it was found that there was no moderator of the professional attitude and it did not change the effect size on the professional attitude scores; $p>0.05$; In the research conducted on physical education teacher candidates, it was determined through moderator variables.

Conclusion: As a result of the research, when the professional attitudes of physical education teacher candidates were examined in terms of gender variable, it was determined that the attitudes of female teacher candidates had a small effect size compared to male teacher candidates.

Key Words: Attitude, Gender, Meta-analysis, Physical Education, Teacher

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

P	: Anlamlılık değeri
X	: Aritmetik ortalama
S	: Standart sapma
SS	: Ortalamalar arası ortalama standart apma
N	: Kişi sayısı
t	: t testi
X²	: Ki kare
F	: Varyans Analizi
KW	: Kruskal Wallis
EB	: Etki büyüklüğü
GA	: Etki büyüklüğünün güven aralığı
Q_B	: Gruplar arası heterojenlik değeri
X_d	: Deney grubu aritmetik ortalaması
X_k	: Kontrol grubu aritmetik ortalaması
D	: Cohen d (etki büyüklüğü)
G	: Hedge g (etki büyüklüğü)
S_d	: Serbestlik derecesi (degree of freedom)
SO_F	: Standartlaştırılmış ortalamalar farkı
KAG	: Kodlayıcılar arası güvenilirlik
Z	: Z testi değeri
Q_B	: Gruplar arası heterojenlik değeri

ŞEKİLLER DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
Şekil 4.1. Mesleki Tutum ile İlgili Etki Büyüklüğü Verisi İçeren Çalışmaların Huni Saçılım Grafiği	26
Şekil 4.2. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Artık Değerli Verileri ve Çalışmalara Ait Orman Grafiği	29

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 4.1. Mesleki Tutum Puanları Yayın Yanlılığı için Classic Fail-Safe N	27
Tablo 4.2. Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklikleri	28
Tablo 4.3. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Sabit Etkiler Modeline Göre Birleştirilmiş Bulguları	30
Tablo 4.4. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Dağılımının Homojenlik Testi Sonuçları	31
Tablo 4.5. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Rastgele Etkiler Modeline Göre Bulguları	32
Tablo 4.6. Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Araştırmacıların Cinsiyeti Moderatörünün Analiz Sonuçları.....	34
Tablo 4.7. Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Araştırmanın Türü Moderatörünün Analiz Sonuçları	36
Tablo 4.8. Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Araştırmanın Türü Moderatörünün Analiz Sonuçları	38

1. GİRİŞ

Bireyler olarak hayat kalitemizi arttırmak, toplumsal olarak ilerlemek, ülkemizi gelişen, ilerleyen, çağdaş bir ülke konumuna getirmenin başlıca yolu eğitimden geçer. Eğitimin birçok amacı vardır fakat birincil amaçlarından biri, istenilen refah düzeyine ulaşılabilmesi için bireylerin yeterli niteliklere göre yetiştirilmesidir. Bu yönden düşünüldüğü zaman, ğretmen faktörünün önemi ön plana çıkmaktadır. Çünkü ğretmenler eğitimin ana parçasını oluştururlar. Öğretmensiz bir eğitim düşünülemez. Öğretmenler, kendini geliştiren, kendi kendini eğitebilen, güncel gelişmeleri takip eden, düşünebilen, problem çözme ve kriz yönetebilme becerilerine sahip olan, öğrenciler ile sağlıklı iletişim kurabilen, öğrencilere öğrenme alanları sunup ortamı bu doğrultuda materyallerle şekillendiren, ğrencilerinin çıkarları doğrultusunda hareket eden ve milli değerlere bağlı kalıp bu değerlere önem veren niteliklere sahip olmalıdır. Öğretmenler, eğitim sistemlerinin istenilen düzeye ulaşabilmesinde belirleyicilerdir. Bu sebeple öğretmenler, eğitim sisteminin en önemli ve eğitimden ayrı olarak düşünülmeyecek parçalarını oluştururlar. Eğitim sistemleri ancak öğretmenlerle var olur. Eğitimde birçok farklı branş bulunur ve bu branşlarda her ğretmen kendi branş alanına göre öğrencilerini yetiştirir. Bunlardan biri beden eğitimi ve spor ğretmenliği, branşıdır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri öğrencilerine fiziksel aktiviteler yaptırarak, eğitimi ve sporu harmanlayarak öğrencilere bu kültürü aşılayan, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre kendine has programlar hazırlayıp öğrencileri bu doğrultuda yönlendiren, eğitimi branşın misyonuna göre şekillendiren bireylerdir. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri okul, il ve ile spor müsabakaları, ulusal bayramlar, hakemlik, antrenörlük, sportif etkinlikler gibi görevleri yerine getirmekten sorumludurlar.

Bireylerin kendisine has kişilik özellikleri vardır. Bu kişilik özellikleri bireylerin algılama biçimlerine göre gözlemlene, taklit ve öğrenme yoluyla şekillenir. Tutum da bunlardan biridir fakat tutum gözlemlene veya taklit yoluyla değil bireye verilen eğitim, düşünme şekli, inanışlara göre şekillenip bireyde gizil öğrenme oluşturularak kazandırılır. Bireyler öğretenin, tutum ve davranışlarından etkilenecek kendi mesleki kurallarını bu niteliklere göre şekillendirirler bu nedenle öğretenin, öğrenciye göstereceği tutum son derece önemli ve örnek teşkil edici olmalıdır. Öğretmen adaylarına eğitim verilirken mesleklerine yönelik olarak verilecek eğitimlerde olumlu tutum aşılanırsa, ğretmen

adayları mesleklerini yerine getirirken olumlu tutumlar sergileyip eğitimlerini bu doğrultuda şekillendireceklerdir. Böylece öğrenme ortamı bu tutumdan pozitif etkilenir.

Beden eğitimi, bireylerin beden sağlığını geliştiren, ruh sağlığını besleyen, gerektiği zaman fiziksel ortama ve bireyin sahip olduğu özelliklere göre esneyebilen, belirli kural ve kriterlere sahip olup yarışma amacı taşımayan, kazanan veya kaybedenin olmadığı, sporsal etkinliklere dönük alıştırmaları kapsamına alan faaliyetlerdir. Bu bedensel faaliyetler uygulanırken istenilen verime ulaşabilmek için bireylerin fiziksel, ruhsal ve zihinsel özellikleri, genetik faktörleri, yaşları, bireylerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve uygulama alanının sahip olduğu yapısal özellikler dikkate alınmalıdır. Gerçekleştireceğimiz çalışmada Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının incelendiği benzer konuda, başka yer ve dönemlerde gerçekleştirilmiş olan çalışmalardan sağlanan bulgulara erişim sağlayıp bütünleştirmek, örneklemeleri arttırmak ve niceliksel yönden en doğru olan sonuca ulaşılabilinecek olması çalışmayı özgün kılmaktadır. Bu çalışmada Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tutumları meta analiz yöntemiyle incelenecektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmacı tarafından çalışmalara etkisinin olduğu düşünülen karakteristikler belirlenmiş ve bu karakteristikler doğrultusunda aşağıda var olan hipotezler oluşturulmuştur.

Hipotezler:

H1. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tutumları ile ilgili alan yazın çalışmalarındaki cinsiyet değişkeninin genel etki düzeyinde moderatör etkisi var mıdır?

H2 Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tutumları ile ilgili alan yazın çalışmalarındaki yaş değişkeninin genel etki düzeyinde moderatör etkisi var mıdır?

H3 Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tutumları ile ilgili alan yazın çalışmalarındaki çalışma yılı değişkeninin genel etki düzeyinde moderatör etkisi var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Öğretmenlik Kavramı

Öğretmenlik, toplumun en önemli mesleklerinden biridir ve geleceğin şekillendirilmesinde kilit bir rol oynamaktadır. Eğitimciler, bilgi aktarma, öğrencilerin yeteneklerini geliştirme ve ilham verme gibi önemli görevleri üstlenirler. Bu nedenle, öğretmenlerin etkisi ve katkıları büyük önem taşır (1, 2). Öğretmen, John Dewey'in de dediği gibi, "Bir öğretmen, bir çiçeğin güneş ışığına ihtiyacı olduğunu anlar ve onu bu ışığa yönlendirir" (3). Öğretmenler, öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarmak ve onları bilgiyle donatarak geleceğe hazırlamak için tutkulu bir şekilde çalışırlar. Eğitim alanında yapılan araştırmalar, öğretmenlerin öğrenci başarısı, motivasyon ve sosyal-duygusal gelişim üzerindeki etkisinin büyük olduğunu göstermektedir (4). Öğretmenler, öğrencileri için güvenli ve destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturarak, onların kendilerine olan güvenlerini artırır ve özgüvenlerini geliştirir. Aynı zamanda, öğrencilerin ilgi ve merakını uyandırarak öğrenmeye olan tutkularını da artırır. Ancak, öğretmenlik zorlu bir meslek olabilir. Öğretmenler, öğrencilerin farklı öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, sınıf yönetimiyle başa çıkmak, eşitlik ve adaleti sağlamak gibi bir dizi zorluğun üstesinden gelmek zorundadır (5). Bu nedenle, öğretmenlerin profesyonel gelişimleri ve sürekli öğrenmeye olan bağlılıkları da büyük önem taşır.

Öğretmenlik, birçok farklı kaynaktan alınan bilgi ve deneyimlerin birleşimiyle şekillenen bir meslektir. Bu nedenle, öğretmenler, meslektaşlarından, akademik araştırmalardan ve eğitim kaynaklarından faydalananarak sürekli öğrenmeye ve gelişime açık olmalıdır (6). Öğretmenlerin rolü, eğitim alanındaki araştırmalar ve teorilerle sürekli olarak güçlendirilmekte ve desteklenmektedir (1-4). Öğretmenler, öğrencilerin akademik başarılarını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda onların sosyal-duygusal gelişimini destekleyerek bireysel ve toplumsal yaşamlarında da olumlu etkiler yaratırlar. Öğretmenler, etkili öğretim stratejilerini kullanarak öğrencilerin öğrenme sonuçlarını artırabilirler (7). Araştırmalar, öğretmenlerin farklı öğrenme stillerine uygun yöntemlerle dersleri tasarlamalarının ve öğrencilere aktarmalarının öğrenmeyi derinleştirdiğini göstermektedir. Öğretmenler ayrıca öğrencilerin ilgisini çekmek ve katılımını artırmak için yaratıcı ve etkileşimli öğretim tekniklerini kullanabilirler. Öğretmenlerin sosyal-duygusal öğrenmeyi desteklemedeki rolü de önemlidir (8). Empati, destekleyici iletişim

ve pozitif öğrenci öğretmen ilişkileri, öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarını karşılar ve sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Öğretmenler aynı zamanda öğrencilere örnek olup değerlerin aktarılmasında da etkili bir rol oynarlar.

Öğretmenlerin etkisi, sadece sınıf içinde değil, aynı zamanda toplumun geneline yayılmaktadır. İyi bir öğretmen, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerine yardımcı olarak onların gelecekteki kariyer seçimlerini etkileyebilir. Öğretmenler, toplumsal değerleri içselleştiren bireyler yetiştirerek demokratik ve adil bir toplum inşasına katkıda bulunurlar. Öğretmenler eğitimdeki anahtar figürlerdir ve öğrencilerin yaşamlarını şekillendirmede kritik bir rol oynarlar. Öğretmenlerin bilgi aktarımı, öğrencilerin yeteneklerini geliştirme ve ilham verme gibi görevlerinin yanı sıra, öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimini desteklemeleri ve değerlerini aktarmaları da önemlidir. Öğretmenlerin sürekli öğrenmeye açık olmaları, profesyonel gelişimlerini sürdürmeleri ve güncel araştırmalardan yararlanmaları da büyük önem taşır (4). Öğretmenlerin etkili olabilmeleri için kendilerini sürekli geliştirmeleri önemlidir (1, 2). Profesyonel gelişim programları, atölyeler, seminerler ve eğitim konferansları gibi fırsatlar, öğretmenlere yeni pedagojik yaklaşımları öğrenme ve öğretim becerilerini geliştirme imkânı sunar (5). Ayrıca, meslektaşlar arası iş birliği ve paylaşım da öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerini zenginleştirebilir (6).

Teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte, öğretmenlerin dijital becerilerini geliştirmeleri de önem kazanmıştır. Dijital araçları kullanarak etkileşimli ders materyalleri hazırlama, çevrimiçi kaynakları değerlendirme ve öğrencilerle etkileşim halinde olma yetenekleri, öğretmenlerin etkili ve çağdaş bir öğretim ortamı oluşturmalarına yardımcı olur (9). Ayrıca, öğretmenlerin öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını ve öğrenme stillerini dikkate almaları gerekmektedir (10). Farklılaştırılmış öğretim stratejileri ve bireyselleştirilmiş öğrenme yaklaşımları, öğrencilerin çeşitliliğine yanıt verme konusunda önemli bir rol oynar (11). Öğretmenler, öğrencilerin güçlü yönlerini keşfetmek, zayıf yönlerini geliştirmek ve her bir öğrencinin potansiyelini en üst düzeye çıkarmak için bireysel öğrenme planları oluşturabilirler (12). Son olarak, öğretmenlerin etkili iletişim becerilerine sahip olmaları da önemlidir (13). Öğrencilerle açık ve samimi iletişim kurmak, onların sorunlarını anlamak ve çözüm bulmada destek olmak için gereklidir. Öğretmenler, olumlu bir öğrenme ortamı yaratmak için öğrencilere yönelik övgü, teşvik ve geribildirim sağlamalıdır. Öğretmenlerin etkisi eğitim alanında büyük önem taşır. Öğretmenlerin sürekli gelişim, dijital beceriler, farklılaştırılmış öğretim ve etkili iletişim gibi alanlarda kendilerini güncel tutmaları, öğrencilerin başarısını ve

gelişimini desteklemek için gereklidir. Öğretmenlerin güçlü ve etkili bir şekilde öğretme ve rehberlik etme yetenekleri, öğrencilerin geleceğe hazırlanmaları noktasında önemli görevlere sahiptirler (14).

2.1.1. Öğretmenlik Meslek Bilgisi

Öğretmenlik meslek bilgisi, eğitim sistemindeki önemli bir alanı temsil eder. Bu konuyla ilgili olarak yapılan araştırmalar ve kaynaklar, öğretmenlik mesleğinin özelliklerini, gerekliliklerini ve etkilerini incelemekte ve açıklamaktadır. Birçok araştırmacı ve eğitimci, öğretmenliğin toplumun en önemli mesleklerinden biri olduğunu vurgulamıştır (1, 2). Öğretmenler, bilgi aktarma, öğrencilerin yeteneklerini geliştirme ve ilham verme gibi önemli görevleri üstlenirler. Eğitimciler, geleceğin şekillendirilmesinde kilit bir rol oynarlar ve öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarmak için tutkulu bir şekilde çalışırlar. Öğretmenlerin etkisi ve katkıları, öğrenci başarısı, motivasyon ve sosyal-duygusal gelişim üzerinde büyük bir öneme sahiptir (4). Öğretmenler, öğrencileri için güvenli ve destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturarak, onların kendilerine olan güvenlerini artırır ve özgüvenlerini geliştirir. Aynı zamanda, öğrencilerin ilgi ve merakını uyandırarak öğrenmeye olan tutkularını da artırır. Öğretmenlerin rolü, eğitim alanındaki araştırmalar ve teorilerle sürekli olarak güçlendirilmekte ve desteklenmektedir (1, 2, 4). Öğretmenler, öğrencilerin akademik başarılarını artırmakla kalmayıp, aynı zamanda onların sosyal-duygusal gelişimini destekleyerek bireysel ve toplumsal yaşamlarında da olumlu etkiler yaratırlar.

Eğitimdeki sürekli gelişmeler, öğretmenlerin profesyonel olarak güncel kalmalarını ve sürekli öğrenmeyi sürdürmelerini gerektirir (6). Öğretmenler, meslektaşlarından, akademik araştırmalardan ve eğitim kaynaklarından faydalananak bilgilerini ve becerilerini sürekli olarak geliştirmelidirler. Öğretmenlerin etkili öğretim stratejilerini kullanmaları, öğrencilerin öğrenme sonuçlarını artırabilir (7). Farklı öğrenme stillerine uygun yöntemlerle dersleri tasarlamak ve öğrencilere aktarmak, öğrenmeyi derinleştirebilir. Ayrıca, öğretmenlerin empati, iletişim ve pozitif öğrenci-öğretmen ilişkilerini geliştirmeleri önemlidir (15). Empatik bir tutum sergileyerek, öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarını anlamak ve karşılamak mümkün olur. Destekleyici iletişim, öğrencilerin özgüvenini artırır ve onları motive eder.

Öğretmenlerin öğrencilere örnek olmaları ve değerlerin aktarılmasında etkin bir rol oynamaları da vurgulanır (16). Öğretmenler, toplumsal değerleri içselleştiren bireylerin yetişmesine katkıda bulunarak demokratik ve adil bir toplumun oluşumuna

destek verirler. Öğretmenlerin etkisi sadece sınıf ortamıyla sınırlı kalmaz, aynı zamanda toplumun genelinde de yayılır (17). İyi bir öğretmen, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini keşfederek, onların gelecekteki kariyer seçimlerini etkileyebilir. Öğretmenler, toplumun geleceğini şekillendiren nitelikli bireylerin yetişmesine katkıda bulunurlar. Öğretmenlik meslek bilgisi alanındaki araştırmalar ve kaynaklar, öğretmenlerin eğitimdeki temel figürler olduğunu ve öğrencilerin yaşamlarını şekillendirmede kritik bir rol oynadıklarını göstermektedir (1, 7, 17).

2.1.2. Öğretmenin Görevleri

Öğretmenin görevleri, eğitim sürecinin temel unsurlarını içerir ve öğrencilerin başarılı bir şekilde öğrenmelerini sağlamayı hedefler. Bu görevler, öğretmenlerin sınıfta ve okulda gerçekleştirdikleri bir dizi önemli faaliyeti kapsar. Öğretmenlerin en önemli görevlerinden biri bilgi aktarımıdır (18). Öğretmenler, konuları hakkında derinlemesine bilgi sahibi olmalı ve bu bilgiyi öğrencilere anlaşılır bir şekilde iletmelidir. Bunun yanı sıra, öğretmenler öğrencilere yeni bilgileri öğrenme becerilerini geliştirme fırsatı sunmalı ve onları eleştirel düşünmeye teşvik etmelidir. Öğretmenlerin bir diğer önemli görevi, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve farklı öğrenme stillerini anlamak ve buna göre öğretim stratejilerini uyarlamaktır. Her öğrenci farklı özelliklere, yeteneklere ve öğrenme hızına sahiptir. Bu nedenle, öğretmenlerin öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını karşılamak için esneklik göstermeleri ve öğrenme ortamlarını kişiselleştirmeleri önemlidir (19). Öğretmenler aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimini desteklemekle de görevlidirler. Öğrencilerin duygusal ihtiyaçlarını anlamak, onları motive etmek ve pozitif bir sınıf ortamı oluşturmak önemlidir. Öğretmenler, öğrenciler arasında iş birliğini teşvik etmeli, empati becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmalı ve çatışma çözme becerilerini öğretmelidir (20). Öğretmenler ayrıca öğrencilere rol model olmalı ve değerlerin aktarılmasında etkin bir rol oynamalıdır. Öğretmenler, dürüstlük, saygı, sorumluluk gibi değerleri öğrencilere öğretirken, karakter gelişimlerine katkıda bulunurlar.

Öğretmenlerin görevleri, sadece sınıf içindeki etkileriyle sınırlı değildir. Aynı zamanda toplumun geneline yayılan bir etkiye sahiptirler. İyi bir öğretmen, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerine yardımcı olarak onların gelecekteki kariyer seçimlerini etkileyebilir. Öğretmenler, toplumsal değerleri içselleştiren bireyler yetiştirerek demokratik ve adil bir toplumun inşasına katkıda bulunurlar (16). Öğretmenlerin görevleri çok çeşitli ve önemli sorumlulukları içerir. Bilgi aktarımı, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun öğretim stratejilerinin kullanılması, sosyal-

duygusal gelişimin desteklenmesi ve değerlerin aktarılması, öğretmenlerin etkin bir şekilde yerine getirmesi gereken görevler arasındadır. Öğretmenlerin sürekli öğrenmeye açık olmaları, profesyonel gelişimlerini sürdürmeleri ve güncel araştırmalardan yararlanmaları da önemlidir. Bu şekilde, öğretmenler öğrencilerin yaşamlarını şekillendirme ve topluma değerli katkılar sağlama potansiyeline sahiptirler (18).

2.2. Beden Eğitimi Öğretmeni

Beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerin fiziksel sağlığını ve motor becerilerini geliştirmeyi hedefleyen önemli bir eğitim alanıdır. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilere spor, fitness, oyun ve hareket becerileri gibi konularda rehberlik ederken aynı zamanda sağlıklı yaşam tarzı ve fiziksel aktivitenin önemini vurgularlar.

Beden eğitimi öğretmenin temel görevlerinden biri, öğrencilere uygun fiziksel aktiviteleri seçme ve sunma sürecidir (21). Öğretmenler, öğrencilerin yaş, yetenek ve ilgi alanlarına uygun aktiviteleri planlar ve uygular. Bu, öğrencilerin fiziksel becerilerini geliştirirken aynı zamanda onların motivasyonunu artırır.

Beden eğitimi öğretmenleri ayrıca öğrencilere sağlıklı yaşam tarzı ve fiziksel aktivite alışkanlıklarının önemini öğretme sorumluluğunu taşırlar (22). Öğrencilere düzenli olarak fiziksel aktivite yapmanın sağlık üzerindeki faydalarını anlatarak, onları aktif bir yaşam tarzını benimsemeye teşvik ederler. Bu şekilde, öğrencilerin sağlıklı yaşam alışkanlıklarını sürdürmelerini ve ileriki yaşamlarında aktif olmalarını desteklerler. Beden eğitimi öğretmenleri aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunurlar. Spor ve oyun etkinlikleri, öğrencilerin iş birliği yapma becerilerini, takım ruhunu, liderlik özelliklerini ve fair play anlayışını geliştirmelerine yardımcı olur (23). Öğrenciler arasında iletişimi teşvik eder, empati becerilerini güçlendirir ve çatışma çözme yeteneklerini destekler. Beden eğitimi öğretmenleri aynı zamanda öğrencilere sporcuların etik değerlerini ve kurallara uyumu öğretme görevini üstlenirler (24). Fair play, dürüstlük, saygı ve öz disiplin gibi değerleri vurgulayarak, öğrencilerin spor etkinliklerinde etik davranışlar sergilemelerini sağlarlar. Bu, öğrencilerin karakter gelişimine katkıda bulunur ve onları gelecekteki yaşamlarında sorumluluk sahibi bireyler haline getirir. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin fiziksel sağlıklarını geliştirme, motor becerilerini ilerletme, sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarını kazandırma, sosyal ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunma ve etik değerleri öğretme gibi önemli görevleri yerine getirirler. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin fiziksel ve zihinsel gelişimini destekleyerek, aktif ve sağlıklı bir yaşam sürmelerine yardımcı

olurlar. Bu görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmek için, beden eğitimi öğretmenlerinin bir dizi beceri ve bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin en önemli görevlerinden biri, öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılımını teşvik etmektir. Fiziksel aktivite, çocukların sağlıklı bir yaşam sürdürmeleri, obeziteyle mücadele etmeleri ve genel sağlık durumlarını iyileştirmeleri için son derece önemlidir (25). Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin spor ve oyun gibi etkinliklere katılımını teşvik ederek, fiziksel aktivite alışkanlığı kazanmalarına destek olurlar (26). Beden eğitimi öğretmenleri aynı zamanda öğrencilerin hareket becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yaparlar. Hareket becerileri, çocukların bedensel kontrol, denge, koordinasyon ve esneklik gibi önemli yetenekleri geliştirmelerini sağlar (27). Beden eğitimi dersleri, öğrencilere çeşitli hareketlerin doğru tekniklerini öğretir ve onları spor ve oyunlarda başarılı olmaya yönlendirir (28).

Sağlıklı yaşam tarzlarının benimsenmesi de beden eğitimi öğretmenlerinin görevleri arasındadır. Öğrencilere, düzenli fiziksel aktivite yapmanın yanı sıra sağlıklı beslenme, uyku düzeni ve stres yönetimi gibi konularda da bilgi verilir (29). Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilere sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarını kazandırmak için model olurlar ve onlara bilinçli kararlar almaları konusunda rehberlik ederler. Aynı zamanda öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunurlar. Beden eğitimi dersleri, öğrenciler arasında iş birliği, liderlik ve takım çalışması gibi sosyal becerilerin geliştirilmesine olanak sağlar. Aynı zamanda beden eğitimi, öğrencilerin özgüvenlerini artırır (30).

2.2.1. Beden Eğitimi Öğretmeninin Tarihsel Gelişimi

Beden eğitimi öğretmenleri, fiziksel aktivitelerin ve sporun eğitim kurumlarında öğretilmesi ve yaygınlaştırılması konusunda önemli bir rol oynamaktadırlar. Beden eğitimi öğretmenin tarihsel gelişimi, 19. yüzyılın ortalarına kadar uzanmaktadır. O dönemde, beden eğitimi önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmış ve çeşitli ülkelerde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme programları oluşturulmaya başlanmıştır (31). İngiltere'de Thomas Arnold, beden eğitiminin eğitim sistemindeki yerini vurgulayarak beden eğitimi öğretmenin rolünü ön plana çıkarmıştır (32). Arnold'ın etkisiyle, beden eğitimi öğretmeni yetiştirme programları diğer ülkelerde de yaygınlaşmış ve bu alanda mesleki eğitim fırsatları artmıştır. 20. yüzyılda, beden eğitimi öğretmenin rolü daha da önem kazanmış ve profesyonelleşme süreci hızlanmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitimleri daha disiplinler arası bir yaklaşımla şekillenmeye başlamış ve pedagojik

becerilerinin yanı sıra fiziksel aktivite bilgisine ve hareket becerilerine de odaklanılmıştır (33). Aynı zamanda, beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerin fiziksel, mental ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunan bir rol üstlenmiştir (32). Bu dönemde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme programları ve mesleki derneklerin kurulması, bu mesleğin profesyonel statüsünü artırmış ve meslektaşlar arasındaki iş birliğini güçlendirmiştir. Bugün, beden eğitimi öğretmeni, eğitim kurumlarında ve toplumda önemli bir rol oynamaktadır. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilere fiziksel aktivite ve sporun önemini anlatmak, hareket becerilerini geliştirmek, sağlıklı yaşam tarzlarını teşvik etmek ve spor etkinliklerini düzenlemek gibi görevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Beden eğitimi öğretmenin tarihsel gelişimi, sürekli olarak değişen eğitim anlayışları ve toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmiştir. Bu alandaki araştırmalar ve güncel bilimsel yaklaşımlar, beden eğitimi öğretmenin rolünün genişlemesine ve derinleşmesine katkıda bulunmuştur (34).

Beden eğitimi öğretmeni, eğitim kurumlarında ve toplumda aktif bir sağlık savunucusu olarak görülmektedir. Öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini artırmak, obezite ve hareketsizlik gibi sağlık sorunlarıyla mücadele etmek, beden eğitimi öğretmenin temel hedefleri arasındadır (35). Aynı zamanda, beden eğitimi dersleri, öğrencilerin sosyal becerilerini geliştirmelerine ve liderlik yeteneklerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olmaktadır. Beden eğitimi öğretmeni, öğrencileri spora teşvik ederek, takım çalışması, adalet, disiplin ve fair play gibi değerleri öğretmekte ve karakter gelişimlerine katkıda bulunmaktadır (36). Beden eğitimi öğretmenin tarihsel gelişimi, aynı zamanda cinsiyet rolleri ve eşitlik konularında da önemli bir değişimi yansıtmaktadır. Geçmişte, beden eğitimi öğretmenliği genellikle erkeklerin tercih ettiği bir meslek olarak görülmekteydi. Ancak, feminist hareketler ve eşitlikçi yaklaşımlarla birlikte, beden eğitimi öğretmenliği kadınlar için de uygun bir kariyer seçeneği haline gelmiştir. Günümüzde, beden eğitimi öğretmenliği mesleği cinsiyet açısından daha dengeli bir yapıya sahiptir (37). Beden eğitimi öğretmenin tarihsel gelişimi, teknolojik ilerlemelerin ve yenilikçi eğitim yöntemlerinin de etkisiyle sürekli olarak değişmektedir. Teknolojinin eğitim alanında kullanımı, beden eğitimi öğretmenin dersleri daha etkileşimli ve çekici hale getirmesine olanak sağlamaktadır. Öğrencilerin hareketlerini izlemek, performanslarını değerlendirmek ve motive etmek için çeşitli teknolojik araçlar ve uygulamalar kullanılmaktadır (38).

Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki gelişimleri ve sürekli eğitimleri, değişen pedagojik yaklaşımları ve bilimsel araştırmaları takip etmelerini gerektirmektedir.

Meslek içi eğitim programları, beden eğitimi öğretmenlerinin güncel bilgileri edinmelerini, yeni yöntemler ve stratejileri uygulamalarını sağlamaktadır (34). Ayrıca, meslek içi eğitimler, beden eğitimi öğretmenlerinin birbirleriyle iş birliği yapmalarını, deneyimlerini paylaşmalarını ve en iyi uygulamaları öğrenmelerini desteklemektedir (32). Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin kişisel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını anlamak için öğrenme ortamlarını kişiselleştirmekte ve öğrenci merkezli yaklaşımları benimsemektedir (36). Bu, öğrencilerin farklı yeteneklere, ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine göre dersleri uyarlamayı ve bireysel hedeflere ulaşmalarını desteklemeyi içerir. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencileri cesaretlendirerek, özgüvenlerini geliştirmelerini sağlamak ve fiziksel aktiviteye olan ilgilerini artırmaktadır (34). Beden eğitimi öğretmenin tarihsel gelişimi, mesleğin önemini ve toplum üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin sağlıklı yaşam tarzlarını benimsemelerini teşvik ederek, toplumda sağlık bilincinin artmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, beden eğitimi öğretmenleri, spor etkinlikleri ve yarışmaları düzenleyerek, öğrencilerin sosyal etkileşimlerini ve toplumsal değerleri içselleştirmelerini sağlamaktadır (39). Beden eğitimi öğretmenlerinin tarihsel gelişimi, disiplinler arası bir yaklaşımla şekillenmiştir. Meslekleri sadece fiziksel aktivite ve spor odaklı olmaktan çıkarak, pedagojik becerilere, eğitim psikolojisine, sağlık bilgisine ve diğer disiplinlere dayalı bir yaklaşım benimsemiştir (32). Bu yaklaşım, beden eğitimi derslerinin daha kapsamlı ve bütüncül bir şekilde planlanmasını ve uygulanmasını sağlamıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin tarihsel gelişimi, aynı zamanda toplumun değişen beklentileri ve ihtiyaçlarıyla paralel olarak şekillenmiştir. Öğrencilerin sağlık sorunlarının artması, hareketsiz yaşam tarzlarının yaygınlaşması ve obezite gibi sorunların ortaya çıkması, beden eğitimi öğretmenlerinin rolünün daha da önem kazanmasına yol açmıştır. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin sağlıklı yaşam tarzlarını benimsemelerini teşvik etmek, fiziksel aktivite alışkanlıklarını geliştirmek ve sağlık bilincini artırmak için çeşitli stratejiler uygulamaktadır (31).

Beden eğitimi öğretmenlerinin gelecekteki rolü, öğrencilerin sağlık ve fiziksel aktivite düzeylerini artırmaya yönelik çabalarını sürdürmek olacaktır. Bunun yanı sıra, teknolojik ilerlemeleri takip ederek, dijital araçları ve uygulamaları etkin bir şekilde kullanarak öğrencilerin motive olmasını ve aktif olmalarını sağlamak önemli bir hedef olacaktır (35). Ayrıca, beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin kişisel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak dersleri kişiselleştirmeye ve öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsemeye devam edeceklerdir (36). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki

iş birliği ve ağ oluşturma becerileri de gelecekte önemli bir rol oynayacaktır. Meslektaşlarıyla iş birliği içinde çalışarak, deneyimleri paylaşarak ve en iyi uygulamaları öğrenerek, beden eğitimi öğretmenleri mesleki gelişimlerini sürdürebilecekler ve mesleğin saygınlığını artıracaklardır (32). Ayrıca, beden eğitimi öğretmenleri, diğer eğitim paydaşlarıyla, sağlık uzmanlarıyla ve toplum liderleriyle iş birliği yaparak, beden eğitimi programlarının etkisini ve erişimini genişletebilirler.

2.2.2. Beden Eğitimi Öğretmeninin Özellikleri

Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilere sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırma, spor ve fiziksel aktiviteye olan ilgilerini artırma ve takım çalışması becerilerini geliştirme gibi hedefleri başarmak için çeşitli becerilere sahip olmalıdır. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel yetenekleri ve spora olan tutkuları, öğrencilere ilham verme açısından önemlidir. Yapılan araştırmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin kendi fiziksel formda olmalarının, öğrencilerin beden eğitimine olan ilgilerini ve katılımlarını artırdığını göstermektedir (40). Öğretmenler, beden eğitimi derslerinde öğrencilere doğru teknikleri göstermek ve fiziksel aktiviteleri etkili bir şekilde yönetmek için yeterli beceriye sahip olmalıdır. Bu nedenle, beden eğitimi öğretmenlerinin kendi fiziksel formda olmaları ve düzenli olarak spor yapmaları, öğrencilere rol model olmaları açısından büyük önem taşımaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerilere sahip olmaları da büyük bir önem taşır. Öğrencilerin farklı öğrenme stillerini ve ihtiyaçlarını anlamak, ders içeriğini ve öğretim yöntemlerini buna göre uyarlamak gerekmektedir. Araştırmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin pedagojik bilgi ve becerilerinin, öğrencilerin spor ve fiziksel aktiviteye olan ilgilerini artırdığını ve katılımlarını yükselttiğini göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin motivasyonunu yüksek tutabilmek ve derslerde aktif katılımı teşvik etmek için çeşitli öğretim stratejilerini kullanmalıdır. Öğrencilerin farklı yetenek düzeylerine uygun etkinlikler düzenlemek, öğrencilerin kendilerine güvenlerini artırmalarına ve başarı deneyimleri yaşamalarına yardımcı olur (41).

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerle sağlıklı bir iletişim kurabilme yetenekleri de önemlidir. Öğretmenler, öğrencilerle etkileşim kurarak onları anlamalı, ihtiyaçlarına yönelik destek sağlamalı ve güvenli bir öğrenme ortamı oluşturmalıdır. Araştırmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerle olumlu bir ilişki kurmalarının, öğrencilerin özsaygılarını ve motivasyonlarını artırdığını göstermektedir. Öğretmenler, öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözetenerek, her bir öğrencinin potansiyelini ortaya

çıkarmak için bireysel destek ve rehberlik sağlamalıdır (42). Beden eğitimi öğretmenlerinin sürekli olarak kendini geliştirmeleri de önemli bir gerekliliktir. Eğitim teknolojilerindeki ilerlemeler ve yenilikçi eğitim yöntemleri, beden eğitimi öğretmenlerine daha etkili ve çekici dersler sunma fırsatı sağlamaktadır. Öğretmenler, teknolojik araçları ve uygulamaları kullanarak öğrencilerin hareketlerini izleyebilir, performanslarını değerlendirebilir ve motive edebilir. Ayrıca, profesyonel gelişim fırsatlarına katılarak güncel bilgi ve becerilerini yenilemeli ve pedagojik yaklaşımlarını geliştirmelidirler (43).

Beden eğitimi öğretmenlerinin bir dizi özelliği ve becerisi vardır. Fiziksel formda olmaları, pedagojik bilgi ve becerilere sahip olmaları, öğrencilerle sağlıklı iletişim kurabilmeleri ve kendilerini sürekli olarak geliştirebilmeleri bu özelliklerden bazılarıdır. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilere sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırma, spor ve fiziksel aktiviteye olan ilgilerini artırma ve takım çalışması becerilerini geliştirme gibi hedefleri gerçekleştirmek için önemli bir rol oynamaktadırlar. Bu nedenle, beden eğitimi öğretmenlerinin bu özellikleri taşıması ve sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır (42).

2.3. Mesleğe Yönelik Tutum

Mesleğe yönelik tutum, bir bireyin belirli bir mesleği benimsemesi, değer vermesi ve mesleki olarak bağlılık hissetmesiyle ilgilidir. Öğretmenlik mesleği için de mesleğe yönelik tutumun önemi büyüktür. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları, onların mesleği seçme nedenlerini, motivasyonlarını ve mesleki gelişimlerini etkileyebilir. Araştırmalar, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının, öğretmenlik mesleğine karşı duydukları ilgi ve motivasyonun önemli bir göstergesi olduğunu ortaya koymaktadır (44).

Mesleğe yönelik pozitif bir tutuma sahip olan öğretmen adayları, daha yüksek bir mesleki tatmin duygusu yaşayabilir ve daha başarılı bir öğretmen olma potansiyeline sahip olabilir. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkileyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. Birincil faktörler arasında öğretmenlik mesleğine duyulan ilgi, öğretmen rol modeli deneyimi ve mesleğe yönelik beklentiler yer almaktadır (45). Öğretmen adaylarının çocuklara yönelik sevgi, öğretme isteği ve pedagojik bilgiye olan ilgileri, mesleğe yönelik tutumlarını şekillendirebilir. Mesleğe yönelik tutumunun önemli bir yönü, öğretmen adaylarının algısıdır. Öğretmen adaylarının mesleği nasıl algıladıkları, mesleğe yönelik tutumlarını etkileyebilir. Araştırmalar, öğretmen adaylarının mesleği

saygın, değerli ve toplumsal açıdan önemli bir meslek olarak görmelerinin, mesleğe yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (46). Bu nedenle, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını olumlu şekillendirmek için, mesleğin değeri ve toplumdaki etkisi vurgulanmalıdır. Mesleğe yönelik tutumun, öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerinde ve başarısında da önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Pozitif bir mesleğe yönelik tutuma sahip olan öğretmen adayları, daha fazla mesleki gelişim fırsatını değerlendirme eğilimindedir ve daha başarılı bir öğretmen olmak için gereken çabayı gösterir (47). Aynı zamanda, olumsuz bir mesleğe yönelik tutuma sahip olan öğretmen adayları, mesleki stres, tükenmişlik ve motivasyon eksikliği gibi sorunlarla karşılaşabilir. Bu durum, öğretmenlik mesleğine duyulan ilginin azalmasına, meslekten vazgeçme eğilimine ve düşük mesleki performansa yol açabilir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının olumsuz tutumlarını dönüştürmek ve olumlu bir mesleğe yönelik tutuma sahip olmalarını sağlamak, mesleki başarılarını ve mutluluklarını artırmak adına önemli bir adımdır (48). Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkileyen faktörler arasında ilgi, rol model deneyimi ve beklentiler yer almaktadır. Ayrıca, mesleği algılama şekilleri ve mesleğin değeri de tutumlarını etkileyen önemli faktörlerdir. Olumlu bir mesleğe yönelik tutuma sahip olan öğretmen adayları, mesleki gelişim fırsatlarını değerlendirme eğilimindedir ve daha başarılı bir öğretmen olma potansiyeline sahiptir. Bu tutum, öğretmen adaylarının mesleki tatmin duygusu ve motivasyonunu artırarak, uzun vadede öğretmenlik mesleğinde başarılı olmalarını destekleyebilir (49).

Mesleğe yönelik tutum, öğretmen adaylarının mesleği benimseme, değer verme ve mesleki bağlılık düzeylerini yansıtan bir faktördür. Olumlu bir mesleğe yönelik tutum, öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerini ve başarılarını artırırken, olumsuz bir tutum ise mesleki sorunlarla karşılaşma eğilimini artırabilir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının değerlendirilmesi, gerekli destek ve rehberlik sağlanması önemlidir. Ayrıca, mesleğin değeri ve toplumdaki etkisi vurgulanarak, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik olumlu bir algı geliştirmeleri teşvik edilmelidir (50).

2.3.1. Meslek

Meslek, bireylerin yaşamında önemli bir rol oynayan ve toplumda sosyal statüyü belirleyen bir kavramdır. Meslek seçimi, bireylerin gelecekteki kariyerlerini planlama ve hedeflerini belirleme sürecidir. Bu süreç, bireyin ilgi ve yeteneklerini değerlendirmesini, meslekler hakkında bilgi toplamasını ve doğru kararlar vermesini gerektirir. Meslek, genel olarak bireyin belirli bir alanda uzmanlaşarak, belirli bir işi yapma yeteneğini ve

bilgisini kullanmasını ifade eder. Başka bir ifadeyle meslek, bir bireyin belirli bir toplumsal düzeyde kabul gören, değerli ve özgün yetenekleri kullanarak bir iş yapmasını sağlayan bir organizasyonel yapının parçası olarak tanımlamaktadır. Meslek seçimi, bireylerin yaşamlarını şekillendiren ve gelecekteki kariyer yollarını belirleyen önemli bir karardır (51). Meslek seçimi, bireylerin kendilerini gerçekleştirme, sosyal statü kazanma, gelir elde etme ve toplumsal rol alma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir araçtır. Bir meslek seçmek, bireyin kimliğini ve değerlerini yansıtmaya fırsatı sunar. Ayrıca, bir mesleği benimsemek ve bu meslekte başarılı olmak, bireyin kendine güvenini artırabilir, sosyal ilişkilerini geliştirebilir ve kişisel tatmin sağlayabilir (52).

Meslek seçimi sürecini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Aile, eğitim, çevresel etkiler, ekonomik koşullar ve kişisel yetenekler gibi faktörler, bireyin meslek tercihlerini şekillendiren etmenlerdir. Aile, bireyin mesleki tercihlerini etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Aile üyelerinin mesleki deneyimleri ve tutumları, bireyin meslek algısını ve tercihlerini etkileyebilir (53). Eğitim de meslek seçiminde önemli bir role sahiptir (54). Meslek seçimi sürecinin anlaşılması, bireylerin doğru kararlar vermesine ve mesleki memnuniyetlerini artırmasına yardımcı olabilir. Bu nedenle, meslek seçimi üzerine yapılan araştırmalar, psikoloji, sosyoloji, eğitim ve işletme gibi çeşitli disiplinlerde gerçekleştirilmektedir (53).

Meslek, sadece bir iş veya gelir kaynağı olmanın ötesinde, bireyin kimlik ve sosyal statüsünü şekillendiren bir faktördür. Meslek, bireyin toplum içindeki rolünü belirler ve genellikle kişinin değerlerini yansıtır. Bu nedenle, bir meslek seçimi yaparken, bireyler hem kendilerini hem de toplumun beklentilerini dikkate almaktadır (52). Meslek seçimi süreci, genellikle bireyin çeşitli meslekler hakkında bilgi edinmesi, kendi ilgi alanlarını ve yeteneklerini değerlendirmesi, hedeflerini belirlemesi ve gelecekteki kariyerini planlaması gibi aşamalardan oluşur. Bu süreç, bireylerin bilgi toplamasını, deneyim kazanmasını ve kendilerini keşfetmelerini gerektiren bir öz-yansıtmaya sürecidir (55). Bireylerin meslek seçiminde etkili olan faktörler arasında aile, eğitim, çevresel etkiler, ekonomik koşullar ve sosyal beklentiler sayılabilir. Aile, genellikle bireyin mesleki tercihlerini etkileyen birincil faktör olarak kabul edilir. Ayrıca, çevresel etkiler ve rol modeller, bireylerin meslekleri algılamasını şekillendirebilir ve meslek seçiminde rehberlik sağlayabilir (56).

2.3.2. Tutum

Tutum, psikoloji ve sosyal bilimlerde önemli bir konudur ve insanların düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını etkileyen bir faktördür. Tutumlar, bireyin belirli bir nesne, kişi, grup veya konuya karşı olumlu veya olumsuz yönde geliştirdiği genel eğilimi ifade eder. Tutumlar, insanların düşünce süreçlerini yönlendirir, kararlarını etkiler ve toplumsal etkileşimlerinde belirleyici bir rol oynar. Tutumlar, bireyin deneyimleri, değerleri, inançları ve çevresel faktörler tarafından şekillendirilebilir. Aile, eğitim, medya ve kültürel faktörler, tutumların oluşumunda etkili olabilir. Örneğin, aile ortamı ve aile üyelerinin tutumları, bireyin tutum gelişiminde önemli bir rol oynar. Eğitim kurumlarındaki öğretim süreci ve öğrenciler arasındaki etkileşimler de tutumların şekillenmesinde etkilidir (57).

Tutumların olumlu veya olumsuz olması, bireyin davranışlarını ve ilişkilerini etkiler. Olumlu bir tutuma sahip olan bireyler, genellikle ilgili nesne veya konuyla ilgili daha olumlu davranışlar sergilerken, olumsuz bir tutuma sahip olan bireyler daha mesafeli ve olumsuz davranışlar gösterebilir (58). Tutumlar, insanların başkalarına karşı tutumlarını da etkiler ve toplumsal ilişkilerin kalitesini belirler (59).

Tutum kavramı, psikoloji literatüründe birçok araştırma ve teorik çalışmaya konu olmuştur (57, 58). Ajzen ve Fishbein'in 1980 yılındaki özgül tutum modeli, tutumların oluşumunu ve değişimini açıklamak için kullanılan bir teorik çerçevedir. Hovland-Yale İletişim Modeli 1953 yılında ise iletişim ve propaganda gibi faktörlerin, tutumları nasıl etkilediği ve değiştirdiği incelenir. Bu modeller, tutumların değişimi üzerine yapılan araştırmalarda yaygın olarak kullanılan çerçevelerdir (57, 60).

Tutum kavramının önemi, insan davranışlarını anlama ve tahmin etme açısından büyük bir öneme sahiptir. Tutumlar, bireylerin tercihlerini, kararlarını ve davranışlarını yönlendirir (58). Sosyal etkileşimlerde ve ilişkilerde belirleyici bir rol oynar. İnsanlar, tutumlarına dayanarak birbirlerini değerlendirir ve ilişkilerini şekillendirir (59).

Tutumların oluşumunda çeşitli faktörler etkilidir. Bireyin deneyimleri, değerleri ve inançları, tutumlarının temelini oluşturur (57). Ayrıca, çevresel etkiler, medya ve kültürel faktörler de tutumların şekillenmesinde önemli bir rol oynar (58). Örneğin, medyanın sunumu ve iletişim süreçleri, bireylerin tutumlarını etkileyebilir (60).

Tutum kavramı, psikoloji ve sosyal bilimlerde önemli bir araştırma alanıdır. Tutumlar, insanların düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını etkileyen bir faktördür. Tutumlar, bireylerin tercihlerini, kararlarını ve ilişkilerini şekillendirir. Tutumların

oluşumunda bireyin deneyimleri, değerleri, çevresel etkiler ve medya gibi faktörler etkilidir. Tutumlar üzerine yapılan araştırmalar, insan davranışlarını anlama ve toplumsal etkileşimleri daha iyi anlama konusunda önemli bir katkı sağlamaktadır.

2.3.3. Öğretmen Tutumları

Öğretmen tutumları, öğretmenlerin eğitim sürecindeki davranışlarını, yaklaşımlarını ve değerlendirmelerini etkileyen önemli bir faktördür. Öğretmen tutumları, sınıf yönetimi, öğrenci ilişkileri, öğretim yöntemleri ve öğrenci başarısı gibi birçok alanda etkisini gösterir. Bu nedenle, öğretmen tutumlarının anlaşılması ve değerlendirilmesi, eğitim sistemlerinin geliştirilmesinde büyük önem taşır. Öğretmen tutumlarının oluşumunda ve gelişiminde birçok faktör etkili olabilir. Araştırmalar, öğretmen eğitimi, öğretmen deneyimleri, öğrencilerle olan etkileşimler, okul ortamı ve toplumsal faktörler gibi etkenlerin öğretmen tutumlarını şekillendirdiğini göstermektedir (61, 62). Örneğin, öğretmen eğitimi süreci, öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkileyebilir ve öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu veya olumsuz tutumların gelişiminde belirleyici bir rol oynayabilir (63).

Öğretmen tutumlarının önemi, öğrenci başarısı ve öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimleri üzerinde doğrudan etkisi olduğu için vurgulanmalıdır. Öğretmenlerin pozitif ve destekleyici tutumları, öğrencilerin motivasyonunu artırır, öğrenme ortamını olumlu yönde etkiler ve öğrenci başarısını yükseltir. Aksine, olumsuz ve tutarsız tutumlar, öğrencilerin özgüvenini zedeler, motivasyonlarını düşürür ve öğrenme süreçlerini olumsuz etkiler (63, 64). Öğretmen tutumları üzerine yapılan araştırmalar, öğretmenlerin tutumlarının esneklik gösterebileceğini ve değişebileceğini göstermektedir (65-67). Bu da öğretmen tutumlarının geliştirilebileceği ve olumlu yönde değiştirilebileceği anlamına gelir. Öğretmenlerin tutumlarının değerlendirilmesi ve gerektiğinde destek ve rehberlik sağlanması, eğitim sistemlerinin gelişimi için önemli bir adımdır (61).

Öğretmen tutumlarının geliştirilmesi ve olumlu yönde değiştirilmesi için çeşitli stratejiler kullanılabilir. Öğretmen eğitimi programlarında, öğretmen adaylarına mesleki tutumların farkındalığını artırmaya yönelik aktiviteler ve refleksiyon fırsatları sunulabilir (63). Öğretmenler arasında iş birliği ve paylaşımı teşvik eden ortamlar oluşturulabilir, mentorluk programları uygulanabilir (68, 69). Ayrıca, okul liderlerinin öğretmen tutumlarına önem vermesi, pozitif öğretmen-öğrenci ilişkilerini teşvik etmesi ve destekleyici bir çalışma ortamı oluşturması da önemlidir (66, 70). Öğretmenlere sürekli profesyonel gelişim fırsatları sunulması ve yenilikçi öğretim yöntemlerine ilişkin bilgi ve

becerilerin güncellenmesi de tutumların geliştirilmesine katkı sağlayabilir (71, 72). Genel olarak, öğretmen tutumları, eğitim sürecinde önemli bir rol oynar ve öğrenci başarısı üzerinde etkili olur. Öğretmen tutumlarının esneklik gösterebileceği ve değiştirilebileceği bilinciyle, öğretmenlere destek ve rehberlik sağlanmalı, pozitif tutumların geliştirilmesine yönelik stratejiler uygulanmalıdır. Bu, eğitim sistemlerinin gelişimi ve öğrencilerin başarılı bir öğrenme deneyimi yaşaması için önemli bir adımdır (62).

2.4. Meta Analiz

Meta analiz, farklı araştırmalardan elde edilen verilerin sentezlenmesinde yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (73). Meta analiz, genellikle bir konu hakkındaki literatürü sistematik olarak gözden geçirerek, verileri bir araya getirir ve istatistiksel yöntemlerle analiz eder (74). Bu yöntem, bireysel çalışmalarda elde edilen sonuçların toplu olarak değerlendirilmesini ve genellemeler yapılmasını sağlar (75). Meta analiz, araştırma sonuçlarının çeşitliliğini ele alırken önemli bir rol oynar. Heterojenlik analizi, farklı çalışmalar arasındaki farklılıkları belirlemek ve sonuçların birleştirilmesi için uygun istatistiksel yöntemleri seçmek için kullanılır (73). Bu analiz, araştırmaların örneklem büyüklükleri ve yöntemlerindeki farklılıkları dikkate alarak sonuçların güvenilirliğini değerlendirir. Meta analiz, araştırma sonuçlarını birleştirerek etki büyüklüğünü belirlemeye de olanak tanır. Etki büyüklüğü, bir müdahalenin veya ilişkinin etkisini nicel olarak değerlendirmek için kullanılan bir ölçüdür (74). Meta analizde, farklı çalışmalardan elde edilen veriler birleştirilerek etki büyüklüğü hesaplanır ve istatistiksel olarak değerlendirilir. Bu anlamda, meta analiz, farklı araştırmalardan elde edilen verilerin sistematik olarak birleştirilmesini ve analiz edilmesini sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntem, araştırma sonuçlarının sentezlenmesini, genellemeler yapılmasını ve etki büyüklüğünün değerlendirilmesini sağlar. Meta analiz, araştırma alanında yaygın olarak kullanılan ve bilgi birikimini artıran önemli bir araçtır (73).

2.4.1. Meta Analiz Kullanım Avantajları

Meta analiz, araştırma alanında yaygın olarak kullanılan ve avantaja sahip olan bir yöntemdir. Bu avantajları aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

Geniş Veri Kapsamı: Meta analiz, farklı araştırmalardan elde edilen verilerin birleştirilmesini sağlar. Tek bir çalışmanın sınırlı veri setine dayanmak yerine, birçok farklı çalışmanın verileri analiz edilerek daha geniş bir veri kapsamına ulaşılabilir (73).

İstatistiksel Güç: Meta analiz, birden fazla çalışmanın verilerinin birleştirilmesiyle elde edilen sonuçları değerlendirir. Bu sayede, tek bir çalışmanın sınırlı örnekleme boyutu veya gücü nedeniyle ortaya çıkabilecek istatistiksel güçsüzlük sorununu aşar ve daha güçlü sonuçlar elde edilmesine olanak sağlar (76).

Etki Büyüklüğünün Değerlendirilmesi: Meta analiz, farklı çalışmalardan elde edilen sonuçların etki büyüklüğünü değerlendirme imkânı sunar. Bu sayede, bir araştırmadaki etkinin ne kadar büyük veya küçük olduğu hakkında daha kesin bir fikir elde edilebilir ve sonuçların pratik önemini belirlemede yardımcı olur (76).

Genelleme Yeteneği: Meta analiz, farklı araştırmaların sonuçlarını sentezleyerek genelleme yapma imkânı sunar. Birden fazla çalışmanın verilerinin birleştirilmesi, sonuçların daha genel geçerliğini sağlar ve daha kapsamlı bir resim sunar (73).

Çelişkili Bulguların Değerlendirilmesi: Araştırmalarda bazen farklı bulgular ortaya çıkabilir. Meta analiz, çelişkili bulguları bir araya getirerek nedenlerini ve farklı sonuçları anlamada yardımcı olur. Bu şekilde, çelişkili sonuçlara sahip çalışmaları değerlendirerek daha güvenilir ve kesin sonuçlar elde edilebilir (76).

2.4.2. Meta Analiz Süreçleri

Meta analiz süreci genellikle dört aşamadan oluşur (76). İlk aşama, araştırma sorusu belirleme ve kapsamı tanımlama aşamasıdır. Bu aşamada, araştırmacılar meta analiz yapacakları konuyu belirler ve dahil edilecek çalışmaların seçim kriterlerini belirlerler (73). İkinci aşama, çalışmaların bulunması ve seçilmesi aşamasıdır. Bu aşamada, literatür taraması yapılır ve dahil edilecek çalışmaların belirlenmesi için belirli bir kriter seti kullanılır. Bu kriterlere uygun olan çalışmalar dikkate alınır ve meta analize dahil edilir (76). Üçüncü aşama, veri çıkarma ve kodlama aşamasıdır. Bu aşamada, seçilen çalışmalardan ilgili veriler çıkarılır ve uygun bir formatta kodlanır. Veri çıkarma süreci, araştırmacılar arasında bağımsız olarak gerçekleştirilir ve sonuçların tutarlılığını sağlamak için bir güvenilirlik kontrolü yapılır (73). Son aşama ise, verilerin analizi ve yorumlanması aşamasıdır. Bu aşamada, elde edilen veriler istatistiksel olarak analiz edilir ve sonuçlar değerlendirilir. Etki büyüklüğü hesaplamaları, heterojenlik analizleri ve alt grup analizleri gibi istatistiksel yöntemler kullanılır. Elde edilen sonuçlar yorumlanır ve meta analizin sonuçlarına dayalı olarak çıkarımlar yapılır (76). Meta analiz süreçleri, araştırmaların sistematik bir şekilde birleştirilmesi ve analiz edilmesini sağlayarak daha güvenilir ve genel geçer sonuçlara ulaşmayı amaçlar. Bu yöntem, araştırmacılara daha kapsamlı bir perspektif sunar ve araştırma alanındaki bilgi birikimini artırır (73).

2.4.3. Meta Analiz Türleri

İyileştirici Meta Analiz: Bu türde, belirli bir tedavi veya müdahalenin etkisini değerlendirmek amacıyla yapılan çalışmaların verileri birleştirilir. İyileştirici meta analiz, tedavi veya müdahalenin genel etkisini ve etkili faktörleri belirlemek için kullanılır (77).

Diyagnostik Meta Analiz: Bu türde, bir teşhis testinin etkinliğini veya doğruluğunu belirlemek için yapılan çalışmaların verileri birleştirilir. Diyagnostik meta analiz, bir teşhis testinin doğruluk oranlarını, duyarlılık ve özgüllük gibi ölçümleri ve farklı alt grup analizlerini değerlendirir (78).

Açıklayıcı Meta Analiz: Bu türde, bir fenomenin veya olayın nedenlerini veya ilişkilerini incelemek için yapılan çalışmaların verileri birleştirilir. Açıklayıcı meta analiz, bir konu hakkındaki teorik veya kavramsal çerçeveyi güçlendirmek veya sınırlamak için kullanılır (79).

İnceleyici Meta Analiz: Bu türde, belirli bir konu veya alanla ilgili yapılan çalışmaların verileri birleştirilir ve bu çalışmaların sonuçlarına ilişkin genel bir resim sunar. İnceleyici meta analiz, bir konu hakkında mevcut bilginin kapsamlı bir değerlendirmesini sağlar ve araştırma alanındaki açıklıkları ve tutarsızlıkları belirleyebilir (80). Meta analiz türleri, araştırma alanına ve amaçlarına göre değişiklik gösterebilir. Bu türler, araştırmacılara farklı perspektifler sunarak daha kapsamlı sonuçlar elde etmelerini sağlar (81).

2.4.4. Meta Analizde İstatiksel Olarak Model Seçimi

Meta analizde model seçimi, eldeki verilerin doğru bir şekilde analiz edilmesi için kritik bir adımdır (82). İstatistiksel model, veri kümesinin özelliklerine, heterojenlik durumuna ve araştırma sorusuna bağlı olarak seçilmelidir. Birçok araştırmacı, model seçimi konusunda karar verirken heterojenlik varlığını değerlendirmeye odaklanır (76). Eğer çalışmalar arasında belirgin bir heterojenlik varsa, rastgele etki modeli tercih edilebilir. Sabit etki modeli ise homojen bir veri kümesi üzerinde çalışırken daha uygundur. Meta analizde doğru modelin seçilmesi, sonuçların güvenilirliğini ve geçerliliğini etkileyen önemli bir faktördür (83). Yanlış model seçimi, sonuçlarda yanıltıcı veya hatalı sonuçlara yol açabilir. Bu nedenle, model seçimi konusunda dikkatli olunmalı ve verilerin özellikleri ile araştırma sorusu göz önünde bulundurulmalıdır. Öte yandan, meta analizde model seçimi her zaman kesin bir karar gerektirmeyebilir. Bazı durumlarda, farklı modeller arasında karşılaştırmalar yapılması ve duyarlılık analizleri

gerçekleştirilmesi önerilebilir. Bu şekilde, model seçimine ilişkin belirsizlikler azaltılabilir ve sonuçların güvenilirliği artırılabilir (84).

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu yapılan araştırmada sistematik sentezleme yöntemini kapsamına alan meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Beden eğitimi öğretmen adaylarının tutumlarını konusu içine alan Türkçe doktora ve yüksek lisans tezleri, İngilizce doktora ve yüksek lisans tezleri bunlara ek olarak bilimsel anlamda makale çalışmaları, yapılacak olan çalışmanın esas veri kaynağını oluşturacaktır. Veriler genel olarak, Ulusal Tez Merkezi, Akademik, Google Akademik, Ulakbim EBSCO, EmeraldInsight, Science&Direct, SpringerLink, Taylor&Francis, ProQuest ve benzeri veri tabanları araştırılıp elde edilip derlenecektir. Bununla beraber farklı üniversitelerin elektronik katalogları incelenip kaynakların arasına dahil edilecektir. Bu araştırmaların arasından dâhil edilme şartlarını sağlayanlar meta-analiz verilerini oluşturacaktır. Birbirinden farklı olarak elde edilen araştırmalardan ulaşılan nicel araştırmaya yönelik bulguların ilerletilmiş istatistiksel işlemlerle sentezlenmesi; çalışmaların bir araya getirilmesi ve bunların yorumlanması yöntemi meta analiz olarak ifade edilmektedir. Meta-analiz yönteminin amacı; doğruları açığa çıkarmak maksadıyla birbirine benzer konularda, değişik yerler ve zamanlarda gerçekleştirilen çalışmalardan elde edilen çalışma sonuçlarını toplamak, örneklemelerini artırmak, sayısal yönden en doğru olana ulaşabilmektir (85-89).

3.2. Veri Toplama Araçları

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleki Tutumlarının Cinsiyet Üzerindeki Etkisini ele alan Türkçe ve İngilizce dilindeki doktora ve yüksek lisans tezleri ile bilimsel alanda yapılmış olan makale çalışmaları, bu araştırmanın başlıca veri kaynağını oluşturmaktadır. İlgili Alanda oluşturulmuş yazın çalışmaları ve Literatür Taramasında Kullanılacak olan “Anahtar Sözcükler” tarama yapılacak olan kısımlarda ilgili araştırmalara ulaşmak maksadıyla kullanılacak anahtar kelimeler Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerini yaparken gösterdikleri tutumların cinsiyete olan etkisine yönelik terimlerden oluşmaktadır.

3.2.1. Araştırılan Veri Tabanları ve Kaynaklar

Kaynak aramasında; Ulusal Tez Merkezi, YÖK, Google Akademik, Ulakbim EBSCO, EmeraldInsight, Science&Direct, SpringerLink, Taylor&Francis, ProQuest ve

benzeri veri kaynaklarının tabanlarından yararlanılacaktır. Bunlara ek olarak farklı üniversitelerin elektronik tabanında yer alan kataloglar taramada bakılacak içerikler arasında yer almaktadır.

3.2.2. Dahil Edilme Ölçütleri

Meta analiz yöntemi araştırmalarında, literatür araştırmalarına başlanmadan evvel yapılan araştırmaların hangisinin ele alınacağına karar vermek için, dâhil edilebilme ve hariç tutulma kriterleri belirlenmelidir. Araştırmalar belirli benzer niteliklere göre ele alınacaksa, kodlama yöntemiyle sürecin nasıl ilerlediği açıklanmalıdır. Araştırılan bir çalışma ele alınmayacaksa, bu durumun nedenleri açıklanmalıdır (90, 91). Aşağıda meta-analize dâhil edilme kriterleri verilmiştir.

Kriter 1: Çalışmalardaki Araştırma ve Cinsiyet Ölçütü

Meta-analiz yönteminde ele alınacak araştırmalarda etki büyüklüğünün hesaplanması amacıyla seçilecek araştırmaların deney ve kontrol grubuna sahip olması önkoşuldur. Deney grubunda Beden Eğitimi ve Spor erkek öğretmenlerinin incelenmesi, kontrol grubunda ise Beden Eğitimi ve Spor kadın öğretmenlerinin incelenmesi gerekmektedir.

Kriter 2: Araştırmaların Cinsi ve Dili

Meta-analiz çalışmalarında dâhil edilecek olan çalışmalar Türkçe ve İngilizce olarak baskılanmış yüksek lisans ile doktora tezleri ve elektronik olarak yapılan bilimsel dergilerde yayımlanmış olan makalelerden oluşmaktadır.

Kriter 3: Araştırmaların Etki Büyüklüğünün Saptanması Amacıyla Yeterli Nicel Verilere Sahip Olması

Meta-analiz yönteminde ele alınacak çalışmalarda etki büyüklüğünün saptanması için deney ve kontrol gruplarındaki yeterli nicel verilerin gösterilmiş olması gerekmektedir. Bu amaçla deney ve kontrol gruplarında yaklaşık değerler, standart sapma verileri ve örneklem büyüklükleri yapılan araştırmalara dâhil edilmelidir.

Kriter 4: Yeterli Nicel Veri İçermesi

Meta-analiz yönteminde kalıplaşmış etki büyüklüğünü elde etmek için, dahil edilen araştırmaların deneysel veya tarama deseninde araştırmalar olması ve öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının cinsiyet değişkeni üzerindeki istatistiksel olarak puan belirtmeleri uygun görülmüştür.

3.2.3. Hariç Tutma Ölçütleri

Araştırmanın çalışma sınırları dışında değerlendirilmesi veya meta analiz yönteminin yeterli istatistiksel değerlerini bünyesinde bulundurmaması, araştırmanın meta analiz yöntemi kapsamına alınmamasına sebep olmaktadır (90, 91). Bundan dolayı dahil edilebilme ölçütleri içerisinde yer almayan araştırmalar, meta analiz yönteminin gerçekleştirilecek amacıyla ele alınacak araştırmalardan hariç tutulacaktır.

3.2.4. Araştırmanın Kodlanması

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin mesleğe dair olan fikirlerinin cinsiyet değişkenindeki sayısal yöntemlerle yapılmış çalışmalar toplandıktan daha sonra, dahil edilme ölçütlerine uygun olan çalışmalardan, karşılaştırılma yapılabilmesini sağlayacak olan verileri tasarlayabilmek için kategorik değişkenlere uyarlayacak bir kodlama modeli geliştirilmiştir. Meta-analiz araştırmalarında kodlanacak olan özellik çalışmalarındaki etki büyüklüklerini etkileyebilecek farklı bir özelliğe sahip olabilir. Meta analiz yöntemine dahil edilen çalışmalar ile alakalı mümkün olabildiğince açık ve detaylı bir kodlama yöntemi geliştirilmelidir (85, 86).

3.2.5. Kodlama Protokolünün Güvenirliği

Meta analiz yönteminde yapılan kodlamaların protokollerinin güvenirliliğinin ele alınması gerekir (90, 91). Kodlayıcılar arasında bulunan güvenirliliğin gerçekleşmesi için Kodlama Protokollerinin ikinci bölümünde bulunan “Çalışmanın İçeriği” kısmında, neler yapılması gerektiği hususunda bilgi verilen “Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında” akademisyenlerce kodlayıcılar arasındaki güvenirlilik analizi formları kullanılarak kodlandırılacaktır.

3.2.6. Geçerlilik

Geçerlilik, bilimsel uğraşlar sonucunda veri toplama araçlarıyla bir araya getirilen bilgilerin çalışmada ölçülmesinin istendiği niteliği ölçtüğü süreçle sağlanır. Bir meta analiz yönteminin geçerliliğiye, dâhil edilen bireye yönelik araştırmaların geçerliliğiyle oluşturulur (91).

3.2.7. Bağımlı Değişken

Çalışmada meta-analiz yöntemine dâhil olan araştırmalardan bulunan veriler doğrultusunda saptanan, Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin mesleklerine yönelik

fikirlerinin cinsiyet üzerindeki farklılaşmasıyla ilgili etki büyüklüklerini bu araştırmanın bağımlı değişkeni oluşturmaktadır.

3.2.8. Bağımsız Değişkenler

Meta analiz yöntemi kapsamında araştırılan çalışmalarda Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin mesleklerine yönelik fikirlerinin cinsiyet üzerindeki farklılığına yönelik bilgi ve bulgular araştırmanın alt başlıklarını oluşturmaktadır.

3.2.9. Çalışma Yönlendiricileri

Çalışma yönlendiricileri, birincil çalışmalarda etkisi raporlaştırılmamış ancak çalışmacıya göre etkisinin büyüklüğünün dağılımında farklılaşmaya sebep olduğu kanısına varılan bağımsız olarak değerlendirilen değişkenlerdir. Çalışmacı, belirli nitelikleri kapsamına alan çalışmaların benzer niteliklere ait olamayan araştırmalara oranla henüz büyük veya henüz küçük etki büyüklüklerine sahip olduğu kanısına ulaşıyorsa ulaşılan nitelikleri kodlayabilmesi gerekmektedir (89).

3.2.10. Araştırmada Yer Verilen Çalışmalara Ait Betimsel İstatistikler

Okulda görev yapan yöneticilerinin öğretimsel liderliğine yönelik yönetici ve öğretmenlerin algılarını barındıran ve araştırılan konuya ait etki büyüklüğünün hesaplanabilmesi için yeterli veri içeriğine ait 24 adet çalışma belirlenmiştir. Meta-analiz yöntemine alınan çalışmaların, Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin mesleki fikirlerinin cinsiyet değişkeni üzerindeki çalışmalar; deneysel grupların örneklemelerinin büyüklüğüyle, yayınların yılları, yaşanılan bölge, ortalama olarak alınan yaş ve uygulamaların vakti gibi kararsız değişkenler, tüm çalışmaların frekans değerlerinin dağılımları göz önünde bulundurularak gruplara ayrılmıştır.

3.3. Verilerin Analizi

Bu araştırmada verilerin çözümlemesi yapılırken, Meta analizin çeşitlerinden birisi olan “grup karşılaştırmasının altındaki kategoride bulunan “İşlem etkisi (study effect)” Meta analiz metodu kullanılmıştır. Çalışmada bu metodun uygulanmasındaki asıl amaç, deneysel yapılan çalışmalardaki deney grubu ile kontrol grubunun yaklaşık olarak aralarında bulunan farkların matematiksel yöntemlerle standart sapmaya bölünmesi ($EB=(X_d-X_k)/SS$) formülüyle sonuca varmaktır (92). Cohen, etki derecesini “d” şeklinde belirtmiştir. Cohen’in d’si deney grubu ve kontrol gruplarının aralarındaki farkın

ikisinden herhangi birinin standart sapmasının baz alınarak bölünmesiyle bulunur. Glass, kendisine ait olan etki derecesi ölçeğini “g” şeklinde adlandırmıştır. Cohen’in d simgesinden ayrılarak “g” simgesinin hesaplanmasının yapılmasında deney ve kontrol gruplarının aritmetik ortalamalarının farkı alınır, kontrol grubunun bulunan standart sapmasına bölünerek sonuca ulaşılır (93).

Dinçer 2014 yılında yaptığı çalışmada, her ne kadar farklı yöntemler kullanılsa da her ikisinin katsayılarının alınmasına göre yapılmış olan işlemlerin sonuçları birbirilerine benzerlik gösterecektir. Cohen’in “d” simgesiyle Hedges’in “g” simgesi arasında önemli bir değişiklik bulunmamakla beraber etkilerinin büyüklüğünün sahip olduğu değer verilirken g veya d işaretlerinin kullanılması istenilen amaca ulaşmayı sağlayacaktır. Bu meta analiz yönteminde, toplanmış standart sapmayla beraber etkilerinin büyüklüğü hesaplanarak bulunan Cohen’in “d” simgesi alınacak ve analizde baz alınan araştırmaların etki büyüklüğünün yorumunun yapılması Cohen 1992 yılında yaptığı çalışmaya göre bulunacaktır (94, 95).

Aritmetik ortalamaların alınmasına bağlı olan etki büyüklüğü değerleri için alan yazında sürekli olarak ele alınan gruplandırmalardan, Cohen 1998 yılında yaptığı çalışmada gruplandırmayı şöyle ifade edilmiştir: $d=0.20 - 0.50$ alçak seviye (small), $d=0.50 - 0.80$ orta seviye (medium), $d=0.80 < d$ yüksek seviye (large).

Yapılan araştırmada, her araştırılan içeriğe dahil olan etki büyüklüklerinin varyans değerleri ile çalışılan grupların karşılaştırmaları baz alınarak hesaplanacaktır (EK 6). Kodlayıcıların güvenilirliği testinin bulunması sebebiyle istatistiksel olan paket programı kullanılacaktır. Kapsamda yer verilen çalışmalarda anlamlılıklarının seviyesi 0.05 varsayıldığı için bu çalışmalarda da istatistiksel olarak yapılan analizlerin anlamlılıklarının seviyesi 0.05 varsayılarak belirlenmiştir.

3.3.1. Etki Büyüklüğünün Gruplandırılması

Meta analiz yöntemi yapılarak elde edilecek olan işlemlerin sonucunda bulunacak etki büyüklüklerinin gruplandırılması ve lazım olan değerlendirmelerin doğru bir şekilde yapılabilmesi için derecelendirmeler yapılacaktır (96-98). Bu yapılacak olan derecelendirme işlemi sosyoloji, psikoloji, eğitimsel, davranışsal bilimler, sosyal bilimler, beşerî bilimler, sağlık ve fen bilimleri gibi alanlarda önümüze çıkabilmektedir (86, 92).

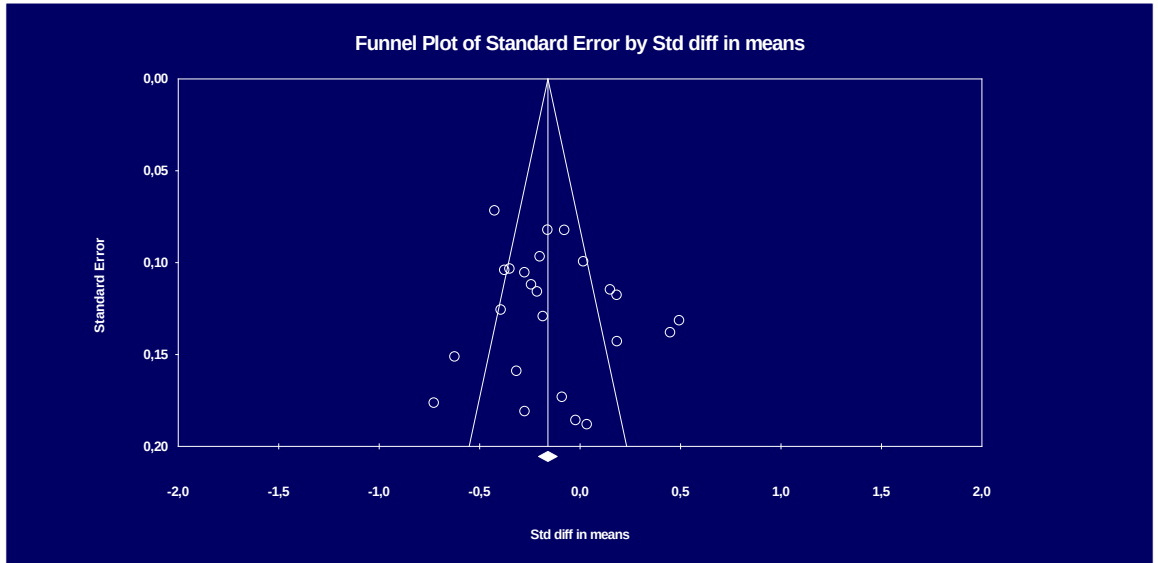
4. BULGULAR

Bu bölümde öncelikli olarak belirlenmiş olan beden eğitimi ve öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının cinsiyet değişkeni açısından birleştirilmemiş ve birleştirilmiş, standartlaştırılmış ortalama etki büyüklüğü, sabit ve rastgele etki modeline kıyaslanıp analiz edilmiş olup ve moderatör değişkenlerden elde edilen bulguların istatistiksel analizi sunulmuştur.

4.1. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Analiz Bulguları

Birinci alt problem “Beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutum puanlarının cinsiyetlerine ilişkin genel etki düzeyi ve yönü nedir?” biçiminde oluşturulmuştur. Bu probleme cevap bulabilmek sebebiyle araştırma kapsamına dahil edilen 24 farklı çalışma üzerinden elde edilmiş olan 24 veriye yönelik analizler yapılmıştır. Aşağıda sunulan sonuçlar, yapılan analizlerin ardından elde edilen bulguları içermektedir. Bu bulgular, yayınların eğilimlerini yansıtan veriler, istatistiksel özetler, orman grafiği görselleştirmeleri, sabit etkiler modeli sonuçları, homojenlik testi sonuçları, rastgele etkiler modeli bulguları ve moderatör analizi sonuçlarından oluşmaktadır.

4.1.1. Yayın Yanlılığı

Şekil 4.1. Mesleki Tutum ile İlgili Etki Büyüklüğü Verisi İçeren Çalışmaların Huni Saçılım Grafiği

Şekil 4.1'deki 24 çalışmanın verilerine bakıldığında, çoğunluğunun üst bölümde yer aldığı ve birleştirilmiş etki büyüklüğüne yakın değerler sergilediği görülmektedir. Yayın yanlılığının olmadığı senaryoda, çalışmaların birleştirilmiş etki büyüklüğünü temsil eden dikey çizginin her iki tarafında simetrik bir dağılım göstermeleri beklenmektedir. Çalışmaya dahil olan 24 çalışma verisinin yayın yanlılığı var olsaydı bu durumda çalışmaların çoğunluk kısmı huni biçiminin alt tarafına doğru ve dikey çizginin sadece bir yanında toplanmış olacaktı (74). Huni saçılım grafiği, çalışma kapsamına dahil olan araştırmalar yönünden yayın yanlılığının söz konusu olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.1. Mesleki Tutum Puanları Yayın Yanlılığı için Classic Fail-Safe N

Element	Değerler
Gözlemlenen Çalışmalarda Std. Ort. Farklılığı	0.142
“Önemsiz” Değeri için Std. Ort. Farklılığı	0.010
Kayıp Çalışmalarda Std. Ort. Farklılığı Ort.	0.000
Std. Ort. Farklılığı 0,01’in altında bir değere getirmek için gerekli çalışma sayısı	206

Yayın yanlılığının var olup olmadığını denemek maksadıyla Classic Fail-Safe N testi yapılmıştır. Tablo 4.1 bu testin sonucu gösterilmektedir. Ayrıca Classic Fail-Safe N testi, yapılmış olan meta analiz çalışmasında eksik çıkabilecek çalışma sayısını yansıtmaktadır (74). Yapılmış olan analiz neticesinde Classic Fail-Safe N 206 olarak görülmüştür. Ortaya çıkan 0.142 ortalama etki büyüklüğünün 0.01000 düzeyine (trivial), yani ortalama sıfır etki düzeyine ulaşabilmesi maksadıyla ihtiyaç duyulan çalışma 206 adettir. Böylelikle 24 adet çalışmaya yönelik veri, Türkçe yazılmış olan ve bu araştırma sorusuna ilişkin yapılmış tüm çalışmalardan (nicel, nitel, karma, vb.) analize dahil olma ölçütlerine uygun çalışmaların bütünüdür. Bu çalışmaların haricinde 206 çalışmaya erişilmesi mümkün olmadığından dolayı bu durum, meta analiz çalışmasında yayın yanlılığı olmadığının bir başka kanıtı olarak görülmektedir.

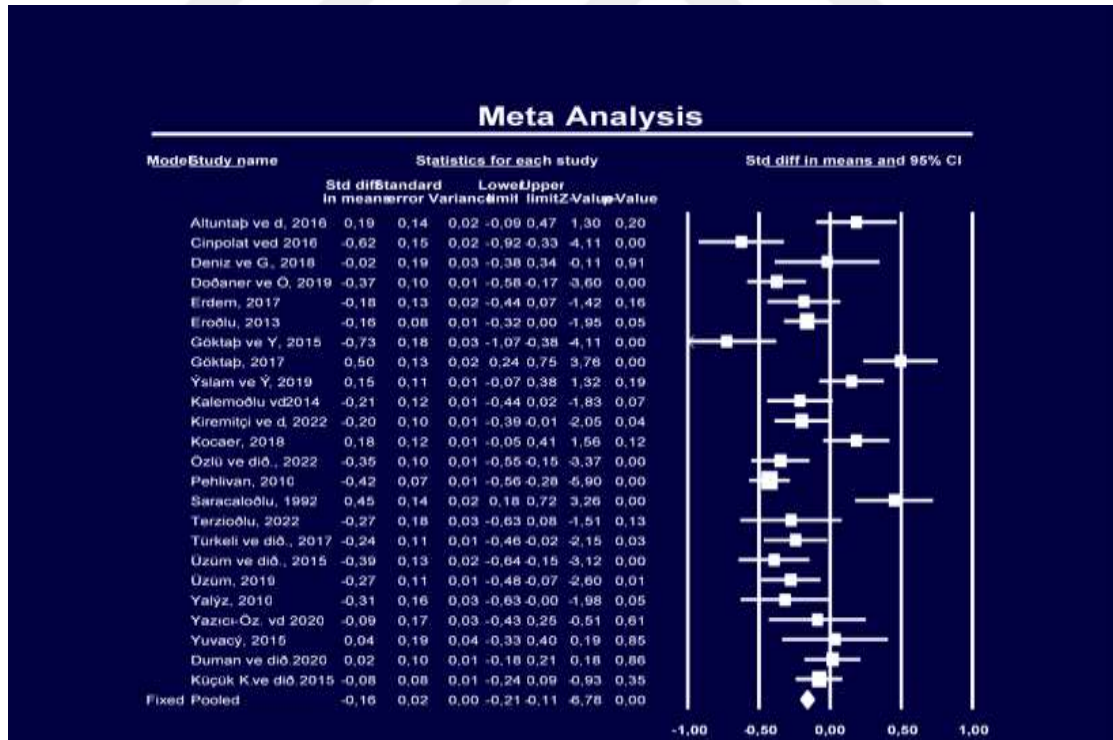
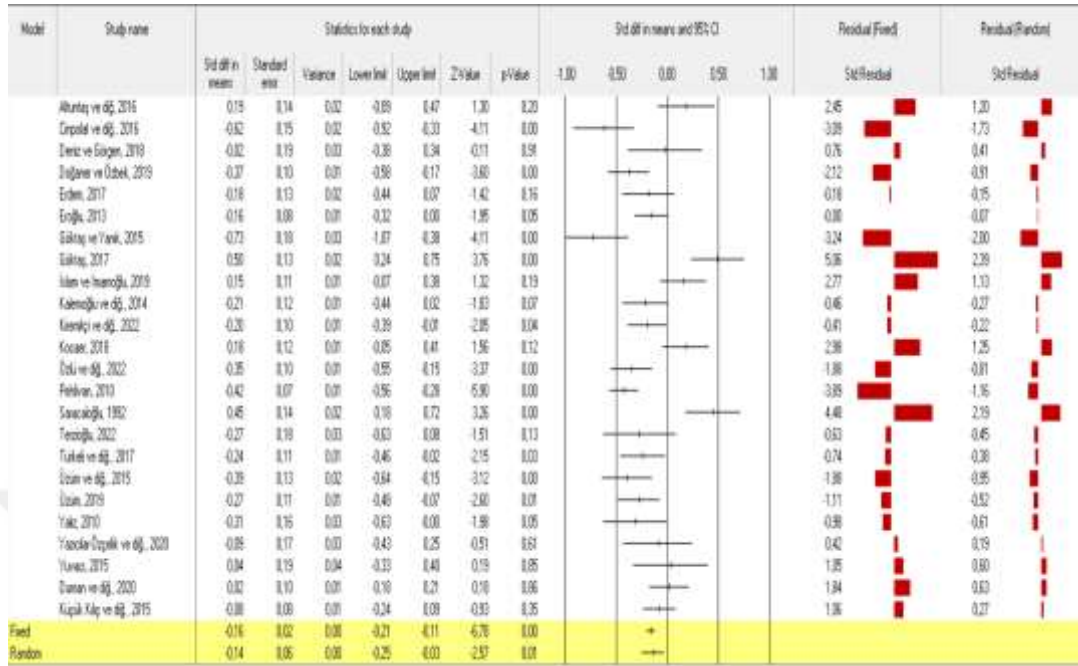
4.2. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Analizinin Birleştirilmemiş Bulguları

Tablo 4.2. Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklükleri

Çalışma	Etki Büyüklüğü (d)	Standart Hata	Varyans	Alt Sınır	Üst Sınır	Z Değeri	P
Altuntaş ve diğ., 2016	0.19	0.14	0.02	-0.09	0.47	1.30	0.20
Cinpolat ve diğ., 2016	-0.62	0.15	0.02	-0.92	-0.33	-4.11	0.00
Deniz ve Görgen, 2018	-0.02	0.19	0.03	-0.38	0.34	-0.11	0.91
Doğaner ve Özbek, 2019	-0.37	0.10	0.01	-0.58	-0.17	-3.60	0.00
Erdem, 2017	-0.18	0.13	0.02	-0.44	0.07	-1.42	0.16
Eroğlu, 2013	-0.16	0.08	0.01	-0.32	0.00	-1.95	0.05
Göktaş ve Yanık, 2015	-0.73	0.18	0.03	-1.07	-0.38	-4.11	0.00
Göktaş, 2017	0.50	0.13	0.02	0.24	0.75	3.76	0.00
İslam ve İmamoğlu, 2019	0.15	0.11	0.01	-0.07	0.38	1.32	0.19
Kalemoğlu ve diğ., 2014	-0.21	0.12	0.01	-0.44	0.02	-1.83	0.07
Kiremitçi ve diğ., 2022	0.20	0.10	0.01	-0.39	-0.01	-2.05	0.04
Kocaer, 2018	-0.18	0.12	0.01	-0.05	0.41	1.56	0.12
Özlü ve diğ., 2022	-0.35	0.10	0.01	-0.55	-0.15	-3.37	0.00
Pehlivan, 2010	-0.42	0.07	0.01	-0.56	-0.28	-5.90	0.00
Saracaloğlu, 1992	0.45	0.14	0.02	0.18	0.72	3.26	0.00
Terzioğlu, 2022	-0.27	0.18	0.03	-0.63	0.08	-1.51	0.13
Türkeli ve diğ., 2017	-0.24	0.11	0.01	-0.46	-0.02	-2.15	0.03
Üzüm ve diğ., 2015	-0.39	0.13	0.02	-0.64	-0.15	-3.12	0.00
Üzüm, 2019	-0.27	0.11	0.01	-0.48	-0.07	-2.60	0.01
Yalız, 2010	-0.31	0.16	0.03	-0.43	-0.00	-1.98	0.05
Yaz.-Özçelik ve diğ., 2020	-0.09	0.17	0.03	-0.18	0.25	-0.51	0.61
Yuvacı, 2015	0.04	0.19	0.04	-0.33	0.40	0.19	0.85
Duman ve diğ., 2020	0.02	0.10	0.01	-0.18	0.21	0.18	0.86
Küçük Kılıç ve diğ., 2015	-0.08	0.08	0.01	-0.24	0.09	-0.93	0.35
Rastgele	-0.14	0.06	0.00	-0.25	-0.03	-2.57	0.01

Tablo 4.2'deki verilere göre, 24 çalışmanın standardize edilmiş etki büyüklükleri incelendiğinde, kontrol grubunun -0.73 ve deney grubunun ise 0.50 değeri ile lehine bir eğilim gösterdiği görülmüştür. Bu verilere göre, 11 çalışmada istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenirken ($p < 0.05$), 13 çalışmada anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Ayrıca, 24 çalışmanın güven aralığı -0.25 ile -0.03 arasında değişen değerler içermektedir.

4.3. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Veri İçeren Çalışmalara Ait Orman Grafiği

Şekil 4.2. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Artık Değerli Verileri ve Çalışmalara Ait Orman Grafiği

Şekil 4.2 incelendiğinde bayanlar lehine sıfırdan büyük bir farkın olduğu görülmüştür. Görsel olarak bulunabilecek olan etki büyüklüğü-0.140 ((-0.251) -(-0.034)) seviyelerinde olacaktır.

4.4. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Sabit Etkiler Modeline Göre Birleştirilmiş Bulguları

Beden eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeninde mesleki tutum puanlarına yönelik etki büyüklüklerinin sabit etkiler modeline ilişkin bir araya getirilmiş ortalama etki büyüklüğü, standart hatayla %95’lik güvenirlilik aralığına dönük alt ve üst sınırlar olarak Tablo 4.3’te gösterilmiştir.

Tablo 4.3. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Sabit Etkiler Modeline Göre Birleştirilmiş Bulguları

Çalışma	Etki Büyüklüğü (d)	Standart Hata	Varyans	Alt Sınır	Üst Sınır	Z Değeri	p
Sabit	-0.16	0.02	0.00	-0.21	-0.11	-6.78	0.00

Tablo 4.3’te Beden eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeninde mesleki tutum puanlarına yönelik olan çalışmaya dahil edilen araştırmaların sabit etkiler modeline dönük ortalama etki büyüklüğü değerinin EB=-0.16, standart hatasının SH=0.02, güven aralığı üst sınırı -0.11 ve alt sınırının -0.21 olduğu fark edilmektedir.

Sabit etkiler modeline göre meta analize dâhil edilmiş olan 24 çalışmaya ait veriler, bayan beden eğitimi öğretmen adaylarının, erkek beden eğitimi öğretmen adaylarına kıyasla daha çok mesleki tutuma sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Etki büyüklüğü değeri 0.00–0.20 aralığında kaldığından dolayı Cohen ve ark.’nın sınıflandırmasına göre zayıf seviyede bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir (98). Lipsey ve Wilson’un sınıflandırmasında 0.00-0.15 aralığında kaldığından düşük seviyede bir etki büyüklüğünün varlığı söz konusudur (96). Benzer şekilde, Thalheimer ve Cook’a ait sınıflandırmaya göre etki büyüklüğü 0.15- 0.40 değer aralığında olduğundan düşük seviyede bir farklılık olmuştur (97).

4.5. Homojenlik Testi, Q ve I² İstatistiği

İstatistiksel anlamlılık Z testine yönelik hesaplandığı zaman $Z=-6.78$ olduğu anlaşılmaktadır. Çıkan sonuçla beraber $p=0.000$ ile istatistiksel anlamlılığın söz konusu olduğu belirlenmiştir. Beden eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeninde mesleki tutumlarına dönük araştırma kapsamına alınan 24 çalışma verisinden 16'sının (Altuntaş ve diğ., 2016; Erdem, 2017; Eroğlu, 2013; İslam ve İmamoğlu, 2019; Kalemoglu ve diğ., 2014; Kiremitçi ve diğ., 2022; Kocaer, 2018; Özlü ve diğ., 2022; Terzioğlu, 2022; Türkeli ve diğ., 2017; Üzümlü ve diğ., 2015; Üzümlü, 2019; Yalız, 2010; Yaz.-Özçelik ve diğ., 2020; Yuvacı, 2015; Küçük Kılıç ve diğ., 2015) alt ve üst sınırları yaklaşık etki büyüklüğü değerini ($EB=0,16$) kapsayarak, ulaşılan etki büyüklüğüne yakın sonuca ulaşmışken kalan diğer 8 çalışmanın alt ve üst sınırları yaklaşık etki büyüklüğünü kapsayacak değerler alamamıştır. Etki büyüklüğü dağılımının homojenlik testi sonuçları Tablo 4.4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.4. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Dağılımının Homojenlik Testi Sonuçları

Q değeri	Sd (Q)	P	I ² değeri
119.628	23	0.000	80.774

Homojenlik testinin alternatif adı olan Q-istatistiği, $Q=119.628$ olarak hesaplanmıştır. χ^2 tablosunda, %95 güven düzeyinde, 23 serbestlik derecesi için kritik değerin 35.173 olduğu belirlenmiştir. Elde edilen Q-istatistiği değeri ($Q=119.628$), 23 serbestlik derecesi için χ^2 0.95 kritik değerini (35.173) aşmıştır. Bu nedenle etki büyüklüklerinin dağılımının homojen olmadığı hipotezi, sabit etkiler modelinde geçerli değildir. Bu sonuçlar, etki büyüklüklerinin sabit etkiler modelinde heterojen bir yapı sergilediğini göstermektedir.

Örnekleme hatasından dolayı homojenlik testi, öngörülenden değerden daha fazla çıktığından rastgele etki bileşeninin varyansı hesaplanmış ve model, rastgele etkiler modeline evrilmiştir (99).

Q istatistiğinin bütünleyicisi olarak görülen I², heterojenliğe yönelik bize daha doğru bir fikir sunmaktadır (100). I² etki büyüklüğüne yönelik olarak toplam varyansın oranını göstermektedir. I², Q istatistiğinin aksine çalışma sayısına duyarlı değildir. I² yorumlanması yapılırken % 25 düşük, % 50 orta ve % 75 yüksek seviyede heterojenliği göstermektedir (73). Sabit etkiler modelinde beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet

değişkeninde mesleki tutum puanlarına ilişkin 0.16 yaklaşık etki büyüklüğünde I^2 değeri %80.774 olarak yüksek seviyede heterojenliği yansıttığından dolayı model, rastgele etkiler modeline çevrilmiştir.

4.6. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Rastgele Etkiler Modeline Göre Bulguları

Beden eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeninde mesleki tutum puanlarına ilişkin etki büyüklüklerinin rastgele etkiler modeline göre bir araya getirilmiş yaklaşık etki büyüklüğü, standart hata ve %95’lik güvenirlilik aralığına göre alt ve üst sınırlar olarak Tablo 4.6’da gösterilmiştir.

Tablo 4.5. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Etki Büyüklüğü Meta Analizinin Rastgele Etkiler Modeline Göre Bulguları

Model	Etki Büyüklüğü (d)	Standart Hata	Varyans	Alt Sınır	Üst Sınır	Z Değeri	p
Rastgele Etkiler Modeli	-0.142	0.055	0.003	-0.034	0.251	-2.568	0.000

Tablo 4.5’te rastgele etkiler modeli baz alınarak meta analize dâhil edilen 24 çalışmaya ait veriler; 0.055 standart hata ve %95’lik güven aralığının üst sınırı 0.251 ve alt sınırı -0.034 ile etki büyüklüğü değeri $EB = -0.142$ olarak gösterilmektedir. Bundan dolayı, bayan beden eğitimi öğretmenlerinin erkek beden eğitimi öğretmen adaylarına oranla daha çok mesleki tutuma sahip olduğu görülmektedir. Etki büyüklüğü değeri 0.142 olduğundan Cohen ve ark.’nın sınıflandırmasına göre düşük seviyede bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (98). Lipsey ve Wilson’un sınıflandırmalarında 0.15’e yakın olduğu için düşük seviyede bir etki büyüklüğü görülmektedir (96). Benzer şekilde, Thalheimer ve Cook’a ait sınıflandırmaya göre ise 0.15 düzeyinde olduğundan düşük seviyede bir farklılıktır (97).

İstatistik anlamlılık, Z testine göre hesaplandığında $Z = -2.568$ olarak bulunmuştur. Bulunan sonucun $p = 0.000$ ile istatistiksel anlamlılığa sahip olduğuna ulaşılmıştır.

4.7. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyet Değişkeninde Mesleki Tutum Puanlarına Göre Moderatör Analizi

İlk başta kullanıldığı zamanlarda meta analiz yönteminin farklı açılardan önemli çalışmaları birleştirme çabası eleştirilmekteydi. Ama daha sonra bağımsız olarak yapılan araştırmaların hiç göz önünde bulundurmadığı moderatör değişkenlerinin bulgu yönünden önemli bir katkısının olduğu anlaşılmıştır. Çalışmaların çıktıları yönünden değişiklikler betimlenirse çalışmaları yönlendirme bakımından moderatörlerin önemli bir katkı payı olacağı belirtilmiştir (85).

ANOVA benzerlik işlemleri, kodlama protokolünden ulaşılan değişkenlere Araştırmacıların cinsiyeti, araştırma türü, araştırma bölgesi, örneklem sayısı ve araştırma yılı) yönelik yapılmıştır.

Analiz kapsamında olan çalışmalara ait moderatör değişkenler, etki büyüklükleri arasındaki değişimin kaynaklarından olabilir. Mesleki tutum puanlarına ait bir araya getirilmiş etki büyüklüğü heterojenliğinin betimlenebilmesi için belirlenen beş moderatörün analizi yapılmıştır. Bu moderatörler şunlardır:

- Araştırmacıların cinsiyeti
- Araştırma türü
- Araştırma bölgesi
- Araştırma yılı
- Örneklem sayısı

Moderatör analizi dahil olmak üzere değişkenlerden kategori sayısı iki ve üzerinde olanlar analize dahil edilmiştir.

4.7.1. Araştırmacıların cinsiyeti

Araştırmaya dâhil olan çalışmalar, Araştırmacıların cinsiyeti moderatörüne göre erkek ile hem erkek hem bayan olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. 16 çalışma erkek araştırmacılar, 7 çalışma ise hem erkek hem de bayanların beraber yürüttükleri araştırmalardan oluşmaktadır.

Tablo 4.6. Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Araştırmacıların Cinsiyeti Moderatörünün Analiz Sonuçları

Araştırmacı(lar)ın Cinsiyeti	k	Ort ES	SE	%95 GA			Z	p	Heterojenlik		
				Alt	Üst				Q	Sd	P
Erkek	16	0.123	0.029	-0.180	-0.066		-4.210	0.000	102.287	15	0.000
Karışık (Erkek- Bayan)	7	0.225	0.042	-0.307	-0.144		-5.414	0.000	12.323	6	0.055
Total within									114.3610	21	0.000
Total between									2.572	1	0.109

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi araştırmacıların cinsiyetine ait ortalama etki büyüklüğü değerleri, erkek araştırmacılar için 0.123 (GA -0.180; -0.066, $p<0.05$), Karışık (Erkek- Bayan) çalışmalar için 0.225 (GA -0.307; -0.144, $p<0.05$) olarak hesaplanmıştır. Araştırmacıların cinsiyeti moderatörü adına çalışmalar arası varyans istatistiksel açıdan anlamlı değildir (QB=2.572, $p>0.05$). Araştırmacıların cinsiyetleri açısından mesleki tutuma olan etki büyüklüğünü değiştirmedığı belirlenmiştir.

4.7.2. Araştırmanın Türü

Araştırmaya dahil edilen çalışmalar araştırmanın türü moderatöründe makale ve tez (y.lisans ve doktora) olarak iki gruba ayrılmıştır. On sekiz çalışma makale, 6 çalışma tez çalışması olarak araştırmanın türü için seçilmiştir.

Tablo 4.7. Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Araştırmanın Türü Moderatörünün Analiz Sonuçları

Araştırma Türü	k	Ort ES	SE	%95 GA			Z	p	Heterojenlik		
				Alt	Üst				Q	Sd	P
Makale	18	-0.140	0.070	-0.276	-0.003		-2.008	0.045	94.423	17	0.000
Tez	6	-0.156	0.092	-0.338	0.025		-1.691	0.091	22.540	5	0.000
Total within									116.964	22	0.000
Total between									0.021	1	0.885

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere araştırma türüne yönelik yaklaşık etki büyüklüğünün değerleri, makale çalışmaları için -0.140 (GA -0.276; -0.003 $p<0.05$), tez çalışmaları için -0.156 (GA -0.338; 0.025, $p<0.05$) olarak bulunmuştur. Araştırma türü moderatörü için çalışmalar arasında ki varyans, istatistiksel yönden anlamlı değildir ($Q_B=0.021$, $p>0.05$). Araştırmaların türünün mesleki turum puanlarına olan etki büyüklüğünü değiştirmedığı belirlenmiştir.

4.7.3. Araştırmanın Bölgesi

Araştırmaya alınan çalışmalar araştırma bölgesi moderatöründe Ege, Güneydoğu, İç Anadolu, Karadeniz, Marmara ve Karışık olmak üzere altı gruba ayrılmıştır. İki çalışma Ege, İki çalışma Güneydoğu, İki çalışma İç Anadolu, 8 çalışma Karadeniz, 3 çalışma Marmara ve 5 çalışma Karışık olarak araştırma bölgesi için seçilmiştir.

Tablo 4.8. Mesleki Tutum Puanlarına İlişkin Araştırmanın Türü Moderatörünün Analiz Sonuçları

Araştırma Türü	k	Ort ES	SE	%95 GA			Z	p	Heterojenlik		
				Alt	Üst				Q	Sd	P
Ege	2	0.118	0.324	-0.518	0.754		0.365	0.715	14.798	1	0.000
Güneydoğu	2	-0.432	0.173	-0.771	-0.092		-2.492	0.013	3.561	1	0.059
İç Anadolu	2	-0.266	0.092	-0.445	-0.086		-2.900	0.004	0.142	1	0.706
Karadeniz	8	-0.061	-0.061	-0.228	-0.106		-0.714	0.475	26.945	7	0.000
Marmara	3	-0.250	-0.059	-0.788	0.109		-0.159	0.804	30.778	2	0.000
Karışık	5	-0.059	-0.250	-0.391	-0.670		-3.471	0.001	13.016	4	0.011
Total within									89.240	16	0.000
Total between									6.559	5	0.256

Tablo 4.8’de görüldüğü üzere araştırma bölgesine yönelik ortalama etki büyüklüğü değerleri, Ege için 0.118 (GA -0.518 0.754, $p<0.05$); Güneydoğu için -0.432 (GA -0.771 -0.092, $p>0.05$); İç Anadolu için -0.266 (GA -0.445 -0.086, $p>0.05$), Karadeniz için -0.061 (GA -0.228 -0.106, $p<0.05$), Marmara için -0.250 (GA -0.788-0.109, $p<0.05$) ve Karışık için -0.059 (GA -0.391-0.670, $p<0.05$) olarak bulunmuştur. Araştırma türü moderatörü için çalışmalar arası varyans, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($Q_B=6.559$, $p>0.05$). Araştırma bölgelerinin mesleki turum puanlarına olan etki büyüklüğünü değiştirmedeği belirlenmiştir.

4.7.4. Örneklem Sayısı ve Çalışma Yılı

Yapılmış olan meta regresyon analizi sonucunda örneklem sayısı ve çalışma yılının beden eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeninde mesleki tutumuna yönelik bir moderatör olmadığı ve bu tutumlarını etkilemediği anlaşılmıştır.

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki ile ilgili bulgulara yönelik sonuçlara, tartışmalara ve önerilere yer verilmiştir.

Öğretmen adaylarının mesleki tutumları, eğitim sisteminin niceliği ve niteliği için büyük bir öneme sahiptir. Bir öğretmen adayının mesleki tutumu, onun öğretmenlik mesleğine olan ilgisini, motivasyonunu, değerlerini ve mesleğe karşı tutumunu yansıtmaktadır.

Öğretmen adaylarının mesleki tutumları, öğretme ve öğrenme sürecine yaklaşımlarını belirleyen önemli bir faktördür. Bir öğretmen adayı, olumlu bir mesleki tutuma sahip olduğunda, öğrencileriyle olan etkileşimlerinde olumlu bir etki yaratabilir. Öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının olumlu olması, öğretmenin sevgi, özveri ve bağlılıkla mesleğine yaklaşması anlamına gelmektedir. Bu tutum, öğretmenin öğrencilerinin başarılarını desteklemesi ve onları motive etmesine yardımcı olabilmektedir.

Pozitif bir mesleki tutuma sahip olan bir öğretmen adayı, öğrencilerine karşı duyarlılık gösterir ve onların öğrenme sürecini destekler. Bu tutum, öğretmen adayının öğrencilerinin potansiyelini keşfetmesini sağlar ve onları olumlu bir öğrenme deneyimi yaşamaya teşvik edebilmektedir.

Öğretmen adaylarının mesleki tutumları, sınıf içinde öğrencilerle etkileşim kurma biçimini de etkiler. Öğretmen adayı, pozitif bir mesleki tutumla öğrencilere ilgi gösterir, onların farklı öğrenme stillerini ve ihtiyaçlarını anlar ve bu doğrultuda ders planlarını ve öğretim stratejilerini uyarlar. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının mesleki tutumları, öğretme ve öğrenme sürecine olan yaklaşımlarını belirler. Pozitif bir mesleki tutuma sahip olan öğretmen adayları, öğrencileriyle olumlu bir etkileşim kurabilir, başarılarını destekleyebilir ve onları motive edebilir.

Araştırmamızda sabit etkiler modeline göre analizleri gerçekleştirilen 24 çalışmaya ait veriler, kadın beden eğitimi öğretmenlerinin erkek beden eğitimi öğretmen adaylarına kıyasla daha fazla mesleki tutuma sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlara göre beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tutumları ile ilgili alanyazın çalışmalarındaki cinsiyet değişkeninin genel etki düzeyinde moderatör etkisi olduğu görülmektedir. H1 hipotezi desteklenmektedir.

Göktaş ve Yanık, beden eğitimi öğretmen adaylarının, beden eğitimi öğretmenliği mesleği hakkındaki tutumlarının cinsiyet değişkenine bağlı olarak anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır. Kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının erkek öğrencilere kıyasla daha olumlu olduğu gözlenmiştir (101). Bu bulgu öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Bu bulgular çalışma bulgularımızı destekler niteliktedir.

Akademik literatürde, kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek mesleki tutuma sahip olduklarını gösteren araştırmalar bulunmaktadır (102-28).

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının mesleki tutumlarıyla ilgili yapılan araştırmalar, cinsiyet değişkeninin kadın beden eğitimi öğretmeni adaylarının lehine olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu ilgili çalışmalarda, kadın beden eğitimi öğretmeni adaylarının erkek adaylara kıyasla mesleki tutumlarının daha yüksek seviyede olduğu belirtilmiştir (129-36).

Özlü ve arkadaşlarının yaptığı araştırmaya göre, öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, kadın öğretmen adayları erkek öğretmen adaylarına kıyasla öğretmenlik mesleğine daha olumlu bir tutum sergilemektedirler (137).

Öğretmenlik mesleğinin toplumda feminen bir meslek olarak stereotip haline getirilmesi, mesleğe yönelik tutumların ve tercihlerin şekillenmesinde kadınlar lehine ortaya çıkan farklılığın bir nedeni olabilir (138-40).

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğiyle ilgili tutumlarının araştırıldığı çalışmada, erkek öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının kadın öğretmen adaylarına göre daha üstün olduğu sonucuna varılmıştır (141). Bu sonuç çalışma bulgularımızı desteklememektedir. Benzer sonuçlara ulaşan çalışmalar literatürde yer almaktadır (142-44).

Başka bir çalışmada, beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirleyen ölçeğin cinsiyete bağlı olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Kadın ve erkek öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır, bu fark ise erkek öğrenciler lehine olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durumun sebebi, Türk toplumunda beden eğitimi ve spor öğretmenliğinin daha çok erkeklerin mesleği olarak algılanması olabilir (145).

Abbasoğlu ve Öncü tarafından gerçekleştirilen araştırmada, farklı üniversitelerde eğitim alan beden eğitimi öğretmen adaylarının özsaygı düzeyleri ve öğretmenlik

mesleğine yönelik tutumları incelenmiştir. Çalışmada, kadın katılımcılar ile erkek katılımcılar arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları açısından anlamlı bir fark olmadığı bildirilmiştir (146). Bildirilen sonuçlar araştırma bulgularımızı desteklememektedir.

Beden eğitimi ve spor bölümünde eğitim gören öğretmen adaylarının cinsiyetlerine bağlı olarak öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırıldığı bir çalışmada, erkek ve kadın öğretmen adaylarının puan ortalamalarının birbirine çok yakın olduğu fakat anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (147).

Öğretmen adaylarının mesleki tutum ve yeterlik algılarının, mizaç tiplerine göre değerlendirildiği bir araştırmanın bulgularına göre, pedagojik formasyon programına katılan kadın katılımcıların mesleki tutumları erkek adaylara göre daha yüksek seviyededir. Ancak, bu farkın etki büyüklüğü anlamlı düzeyde küçük olduğu raporlanmıştır (148).

Literatür taramasında öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşan çalışmalarda bulunmaktadır (149-58).

Bu bulguların nedenleri üzerinde düşünüldüğünde, bölüm seçimi ve araştırma yönteminin sonuçlar üzerinde etkili olabileceği söylenebilir. Ayrıca, beden eğitimi öğretmen adayları üzerinde yapılan çalışmalarda, cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık olmaması, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünün özgün bir yapıya sahip olmasından kaynaklanabilir. Bu durumda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde cinsiyetler arasındaki tutumlar daha benzer olabilir. Sonuçlardaki farklılıkların nedenlerini açıklarken, bölüm ve araştırma deseni gibi faktörlerin etkisinin göz önünde bulundurulması önerilebilir.

Cinsiyet değişkenine bağlı olarak elde edilen bu farklı sonuçlar, öğretmenlik mesleğiyle ilgili yapılan araştırmanın gerçekleştiği coğrafi bölge, sosyo-kültürel farklılıklar ve toplumun cinsiyet rolleriyle ilgili farklı bakış açılarıyla açıklanabilir.

Bireylerin mesleki tutumları bireysel ve toplumsal olarak değişiklik gösterebilmektedir. Bireyin hazır bulunuşluğu, toplumla olan ilişkileri ve mesleki tatmin gibi öğeler mesleki tutumu etkileyebilir. Bu öğeler, bireysel ve iş ortamıyla ilgili faktörlerin mesleki tutumu etkileyebileceğini göstermektedir. Ancak, her bireyin mesleki tutumu farklı olabilir ve farklı etmenlerden etkilenebilir.

Öğretmen adaylarının mesleki tutumu, kişisel deneyimler, eğitim seviyesi, çalışma ortamı ve diğer çeşitli faktörlerden etkilenebilir. Ayrıca, cinsiyet dışında diğer faktörler de mesleki tutumu etkileyebilir.

Literatürdeki referanslar, öğretmen adaylarının mesleki tutumları üzerine yapılan araştırmalara örnek olarak verilebilir. Bu referanslar, öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının nasıl incelendiğini, faktörlerini ve etkilerini belirleme noktasında önemli bir yere sahiptir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre, beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde kız öğretmen adaylarının tutumları, erkek öğretmen adaylarına göre az da olsa etki büyüklüğü tespit edilmiştir.

Etki büyüklüğünü açıklayabilecek moderatör değişkenler için de analizler yapılmıştır. Yirmi dört araştırmaya yönelik yapılan analizlerde; araştırmacıların cinsiyeti, araştırmanın yapıldığı bölge, araştırmanın türü, araştırma yılı ve örneklem sayısı ile moderatörler açısından fark belirlenmemiştir. Böylelikle Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının cinsiyet değişkeninde mesleki tutumları açısından moderatör olabilecek bir değişken olmadığı analizlerde ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlardan hareketle, şu önerilerde bulunulabilir:

1. Araştırma sonuçlarına göre erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının etki puanı Kadınlara göre düşük tespit edilmiştir. Erkek öğretmen adaylarının mesleğe bağlılıklarını artırıcı hizmet içi eğitimler, sosyal faaliyetler vb. uygulamalar gerçekleştirilebilir.
2. Ulusal Akademik Ağı ve Bilgi Merkezi, eğitim bilimleri ve spor alanındaki çalışmalara erişimi mümkün kılmak için kendi veri tabanına dahil olmayan kaynaklara erişim imkanları sunmalıdır.
3. Eğitim bilimleri ve spor alanında meta analiz çalışmalarının yaygınlaşması için, Türkçe kaynaklarda detaylı bilgiler ve model araştırmalarının bulunması, sosyal bilimler alanına önemli bir katkı sağlayacaktır.
4. Beden eğitimi ve spor alanında gerçekleştirilen nitel, nicel ve karma yöntemlerle yapılan araştırmalar, Beden eğitimi ve öğretmen adaylarının mesleki tutumları hakkında mesleki bilinç sunmaktadır. Bu alandaki çalışmaların sayısı her geçen gün arttığından, aynı konuda yapılan meta analiz çalışmaları güncellenerek yeni bulgularla zenginleştirilebilir ve karşılaştırma imkânı sunabilir. Bu şekilde elde edilen etki büyüklüğü değişim sonuçları, farklı açılardan incelenebilir.
5. Araştırma sonuçlarına göre Kadın beden eğitimi öğretmen adaylarının mesleki tutumlarının etki puanı az da olsa yüksek tespit edilmiştir. Bu sonuca ilişkin söz konusu etki büyüklüğünün nedeni ve olası sonuçları incelenebilir.

6. Bu araştırma, Meta analiz yöntemi kullanılarak gerçekleştirildi. Bunun yanı sıra, aynı konuyla ilgili nitel çalışmaların bir derlemesi (meta sentez) de yapılabilir.
7. Araştırmanın sınırlılığı göz önüne alındığında, bu çalışma sadece Türkçe dilindeki çalışmalara odaklanmıştır. Bununla birlikte, aynı konuyla ilgili farklı dillerde yapılan çalışmalar da incelenebilir ve bu şekilde elde edilen sonuçlar karşılaştırılabilir bir imkân sunabilir.

KAYNAKLAR

1. Johnson A. The Impact of Teachers: A Story of Indelible Memories and Self-Esteem. *J Educ Psychol* 2018, 110: 985-97.
2. Smith B. Teachers as Role Models: Their Influence on Students Lives. *J Teach Educ* 2007, 1(2): 271-83.
3. Dewey J. Democracy and Education: An Introduction to the. *Philosophy of Education*, 5th ed. Macmillan, Academic Press, 1997: 87-95.
4. Hattie J. Teachers Make a Difference: What Is the Research Evidence Australian? Council. *J Educ Res* 2003, 92: 80-91.
5. Brown C. Challenges and Strategies for Teachers: Addressing Diverse Learning Needs. *J Educ Learn* 2004, 6: 1-9.
6. Wilson E. Lifelong Learning for Teachers: Importance and Strategies. *Prof Dev Educ* 2019, 45: 321-36.
7. Darling HL, Bransford J. Preparing Teachers for a Changing World: *What Teachers Should Learn and Be Able to Do*, 2nded. London, Jossey Bass, 2005: 34-61.
8. Brackett MA, Katulak NA. Emotional Intelligence in the Classroom: Skill-Based Training for Teachers and Students. *Res Sch* 2007, 14: 209-19.
9. Jones L. The Importance of Digital Skills for Teachers in the 21st Century. *Int J Inf Commun Technol Educ* 2002, 18: 1-12.
10. Tomlinson CA. *Differentiation and the Brain*, 2nd ed. New Jersey, ASCD, 2019: 157.
11. Robinson K. Differentiated Instruction: Meeting the Needs of All Students. *J Inc Educ* 2017, 22: 345-58.
12. Davis S. Individualized Learning Plans: Supporting Students Potential. *Educ Psychol Rev* 2019, 31: 293-310.
13. Parker J. Effective Communication in the Classroom: Strategies for Teachers. *Teach Teach Educ* 2021: 99, 1-13.
14. Marzano RJ. *Providing Effective Feedback to Students: A Guide for Teachers*, 2nd edition. New Jersey, ASCD, 2018: 258.

15. Hamre BK, Pianta RC. Early teacher child relationships and the trajectory of children's school outcomes through eighth grade. *Child Dev* 2001, 72: 625-9.
16. Berkowitz M, Bier C. What works in character education: A research-driven guide for educators. *Character Education Partnership*, 5th ed. London, Academic Press, 2014: 102-7.
17. Biesta G. Giving teaching back to education: Responding to the disappearance of the teacher. *Phe Prac* 2012, 6: 35-49.
18. Shulman LS. Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harv Educ Rev* 1987, 57: 1-23.
19. Tomlinson CA. *The differentiated classroom*, 3th ed. America, ASCD, 1999: 64.
20. Brackett MA, Rivers SE, Salovey P. Emotional intelligence: Implications for personal, social, academic, and workplace success. *Soc Personal Psychol Compass* 2019, 13: 242.
21. Kirk D. *Physical Education Futures*, 1st ed. Glasgow, Academic Press, 2010: 112.
22. Sallis F, McKenzie TL, Beets MW, Beighle A, Erwin H, Lee S. Physical education's role in public health: Steps forward and backward over 20 years and hope for the future. *Res Q Exerc Sport* 2012, 83: 125-35.
23. Turner P. *Teaching Sport and Physical Activity*, 2nd ed. Mexico, Academic Press, 2013: 54-89.
24. Shields DL, Bredemeier BL. *Character Development and Physical Activity*, 1st ed. Russia, Humana Press, 2013: 223-9.
25. Hardman K, Green K. *Contemporary issues in physical education*, 1st ed. America, Human Kinetics, 2009: 123.
26. Bailey R, Armour K, Kirk D, Jess M, Pickup I, Sandford R. The educational benefits claimed for physical education and school sport: An academic review. *Res Pap Educ* 2013, 28: 577-610.
27. Gallahue DL, Ozmun JC, Goodway JD. *Understanding motor development*, 2nd ed. New York, Humana Press, 2012: 14-6.

28. Hardman K, Marshall J. The State and Status of Physical Education in Schools in International Context: An academic review. *Int J Educ Learn Phys Act* 2018, 12: 23-6.
29. Hardman K, Naul R, Zaal JN. *World-Wide Survey of School Physical Education*, 2th ed. Tunusia, Humana Press, 2016: 24-56.
30. Casey A, Goodyear VA, Armour KM. Rethinking the relationship between pedagogy, technology and learning in health and physical education. *Sport Educ Soc* 2016, 21: 299-314.
31. Özkan M. Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Tarihsel Gelişimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2015, 16: 199-214.
32. Hardman K, Green K. *The Historical Development of Physical Education*, 2th ed. Florance, Academic Press, 2011: 1-19.
33. Hardman K, Marshall J. *Physical Education in Schools: A Global Perspective*, 2th ed. Washington, Humana Press, 2018: 1-16.
34. Siedentop D, Hastie PA, Mars H. *Complete Guide to Sport Education*, 3rd ed. Rostov, Humana Kinetics, 2019: 16-38.
35. Cale L, Harris J, Chen A. *Physical Education Teacher Education and Research*, 1st ed. America, Academic Press, 2016: 53-69.
36. Metzler M. *Instruction al Models in Physical Education*, 3rd ed. Finland, Academic Press, 2017: 14-9.
37. Schweisfurth M, C Conaire. *International Handbook of the Sociology of Education*, 1st ed. Holland, Humana Press, 2014: 230-44.
38. Kahan D, McKenzie TL, Thomas J. Technological Innovations in Physical Education and Activity Sport Pedagogy: An Introduction to the Special Issue. *J Teach Pysh Educ* 2014, 33: 485-89.
39. Büyüköztürk Ş. *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi El Kitabı*. 2. Baskı, İstanbul, Pegem Akademi. 2011: 113.
40. Aşçı FH. The effect of physical education and sports teachers physical fitness on students sportsmanship behavior. *J Sports Sci Med* 2007, 6: 417-24.

41. Keating XD, Silverman S. A comparison of factors influencing participation in physical activity among high school girls and boys. *J Adolesc Health* 2004, 34: 277-83.
42. Standage M. Students motivational responses toward school physical education and their relationship to general self esteem and health related quality of life. *J Sport Exerc Psyc* 2008, 9: 663-76.
43. Kahan D, McKenzie TL, Thomas E. Physical education teacher evaluations using the systematic observation of physical education (SOPE). *J Dance Med Sci* 2014, 85: 44-50.
44. Bilbao B, Fuente D. Attitudes towards the teaching profession: A review of the literature. *Int J Educ Res Innov* 2019, 12: 18-30.
45. Eren E. Determining preservice teachers occupational anxiety levels and attitudes towards teaching profession. *Int Onl J Educ Sci* 2016, 8: 52-62.
46. Borg MM, Mayo PJ. Service learning and citizenship education: Comparing pre service teachers attitudes towards teaching as service before and after the experience. *Citz Teach Learn* 2010, 6: 67-82.
47. Yang H. A study on the correlation between pre service teachers professional commitment and teaching efficacy. *J Educ Train Stud* 2017, 5: 45-50.
48. Chou HL. Understanding the relationships among teacher burnout, teacher efficacy, and job related stress: Contributions of the big five personality traits. *Psyc Rep* 2015, 116: 586-602.
49. Macher D, Paolini L, Dobbins GH. Examining pre-service teachers professional commitment: The roles of motivation and emotion. *J Vac Beh* 2018, 2: 60-72.
50. Büyüköztürk Ş, Çakmakçı G. Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2017, 17: 221-41.
51. Macher D, Paechter M, Papousek I, Ruggeri K. Is it just a job or a calling? The impact of professional identity on work engagement and job satisfaction in pre service teachers. *Front Psyc* 2018, 9: 12-55.

52. D Brown, L Brooks. *Career Choice and development*, 2nd ed. San Francisco, Academic Press, 1990: 197-261.
53. Lent RW, Brown SD, Hackett G. *Social Cognitive Career*, 4th ed. San Francisco, 2002: 255-311.
54. Gottfredson LS. Circumscription and compromise: A developmental theory of occupational aspirations. *J Couns Psyc* 1981, 28: 545-79.
55. Savickas ML. American Psychological Association. *J Car Couns* 2013, 12: 129-43.
56. Holland JL. Making vocational choices: A theory of careers. *J Soc Sci* 1997, 5: 81-9.
57. Ajzen I, Fishbein M. Understanding attitudes and predicting social behavior. *J Cur Urb Stud* 1980, 4: 12-23.
58. Eagly AH, Chaiken S. The psychology of attitudes. Harcourt brace jovanovich college publishers. *J Psyc Att* 1993, 12: 459-66.
59. Fiske ST, Cuddy AJC, Glick P. Universal dimensions of social cognition: Warmth and competence. *Trend Cog Sci* 2007, 11: 77-83.
60. Umeogu B. Source Credibility: A Philosophical Analysis. Social Sciences Institute. Department of Philosophy. Doctoral Thesis, Nigeria: Nnamdi Azikiwe University, 2012.
61. Kyriacou, C. *Essential teaching skills*, 2nd ed. Cheltenham, Humana Press, 1998: 97-104.
62. Özden Y. İlköğretim öğretmenlerinin motivasyonel tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Derg* 2012, 37: 16-28.
63. Becker B, Roodt G. The relationship between work engagement and organisational commitment: A multi level investigation of teachers in South Africa. *J Ind Psyc* 2013, 39: 1-11.
64. Poulou M. Personal and social aspects of students achievement motivation: The role of teacher support. *J Educ Psyc* 2007, 27: 191-209.
65. Tschannen-Moran M, Hoy AW. Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teach Teach Educ* 2001, 17: 783-805.

66. Hoy WK, Miskel CG. *Creative Education*, 7th ed. New York, Humana Press, 2005: 76-103.
67. Üredi İ, Zehir K. The effect of teacher education on pre service teachers attitudes towards the teaching profession. *Univers J Educ Res* 2019, 7: 1095-104.
68. Franke H, Opdenakker MC, Minnaert A. Teacher collaboration in secondary schools: Fostering teachers professional development and its impact on teaching quality. *Teach Teach Educ* 2018, 74: 148-60.
69. Vonk JHC, Devos G, Vanhoof J, De Fraine B, Aelterman A. The role of teacher collaboration in comprehensive school reform. *Sch Eff Sch Imp* 2006, 17: 1-26.
70. Bryk AS, Schneider B. Trust in schools: A core resource for improvement. *Am J Educ* 2003, 21: 29-95.
71. Hargreaves A, Fullan M. *Professional Capital*, 25th ed. Colombia, Academic Press, 2012: 24-61.
72. Ingersoll RM, Strong M. The impact of induction and mentoring programs for beginning teachers: A critical review of the research. *Rev Educ Res* 2011, 81: 201-33.
73. Cooper H, Hedges LV, Valentine JC. *The Handbook of Research Synthesis and Meta Analysis*, 2nd ed. New York, Academic Press, 2001: 332-589.
74. Borenstein M, Hedges LV, Higgins JP, Rothstein HR. *Introduction to meta analysis*, 1st ed. New Jersey, Academic Press, 2007: 211-413.
75. Lipsey MW, Wilson DB. *Practical Meta Analysis*, 2nd ed. Australia, The Guilford Press, 2009: 143-243.
76. Johnson SM, Stevens EA. The relative effects of internship experiences on preservice teachers sense of efficacy. *J Math Sci* 2006, 10: 1-8.
77. Cuijpers P, Cristea IA, Ebert DD, Koot HM, Auerbach RP, Bruffaerts R, Kessler RC. Psychological treatment of depression in college students: A meta- analysis. *J Dep Anx* 2018, 35: 1101-13.
78. Higgins JP, Green S. *Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions*, 4th ed. Bristol, Academic Press, 2011: 243-599.

79. Fossion P, Leys C, Kempnaers C, Braun S, Verbanck P, Linkowski P. Sleep quality, but not sleepiness, is associated with maladaptive repetitive thought. *Eur J Psychotraumatol* 2015, 29: 51-61.
80. Smith ML, Glass GV, Miller TI. *The benefits of psychotherapy*, 1th ed. Baltimore, John Hopkins University Press, 2011: 1-22.
81. Ma Y, Li S, Yuan Y, Wang S. Meta analysis of efficacy and safety of traditional Chinese medicine compound Longdanxiegan decoction in treatment of chronic hepatitis B. *Chin J Integr Med* 2016, 22: 775-82.
82. Brown H, Hedges LV. Modeling the heterogeneity of cognitive ability among economically disadvantaged children. *J Educ Behav Stat* 2005, 30: 67-77.
83. Lent R, Brown SD, Hackett G. Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. *J Voc Behav* 1994, 45: 79-122.
84. Riley R, D Higgins JPT, Deeks JJ. Interpretation of random effects meta-analyses. *BMJ Med* 2011, 342: 54-9.
85. Cumming G. *Understanding The New Statistics*, 1st ed. New York, Taylor and Francis Group, 2012: 211-456.
86. Ellis PD. *The Essential Guide to Effect Sizes*, 2nd ed. New York, Cambridge University Press, 2010: 33-113.
87. Hartung J, Knapp G, Sinha BK. *Statistical Meta-Analysis With Applications*, 3th ed. New Jersey, Wiley Publishing, 2008: 54-97.
88. Kış A. Okul Müdürlerinin Öğretimsel Liderlik Davranışlarını Gösterme Düzeylerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre Meta Analizi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi, 2013.
89. Metin M. *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 2. Baskı. Ankara, Pegem Akademi, 2014: 13-59.
90. Card NA. *Applied Meta-Analysis For Social Science Research*, 2nd ed. New York, The Guilford Press, 2012: 21-156.
91. Petitti DB. *Meta-Analysis, Decision Analysis, and Cost-Effectiveness Analysis*, 2nd ed. New York, Oxford University Press, 2000: 13-143.

92. Batdı V. Jigsaw Tekniğinin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisinin Meta Analiz Yöntemiyle İncelenmesi. *Ekev Akademi Derg* 2014, 18: 699-714.
93. Borenstein M, Hedges LV, Higgins JP, Rothstein HR, *Meta Analize Giriş*. Serkan D (Çeviren). 2. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık, 2013.
94. Dinçer S. *Eğitim Bilimlerinde Uygulamalı Meta Analiz*, 4. Baskı. Ankara, Pegem Akademi, 2014: 7–10.
95. Cohen J. *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*, 2nd ed. New York, New York University Press, 1988: 43-489.
96. Lipsey MW, Wilson DB. *Practical Meta Analysis*, 1st ed. California, Volume 49 Press, 2001: 45-240.
97. Thalheimer W, Cook S. How to Calculate Effect Sizes From Published Research Articles: A Simplified Methodology. *Work Learn Res* 2002, 2: 1–9.
98. Cohen L, Manion L, Morrison K. *Research Methods In Education*, 6th ed. New York, Sixth Edition Press, 2007: 240-633.
99. Kış A, Konan N. Okul müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışlarını gösterme düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin cinsiyetlerine göre meta analizi. *J Res Educ Teach* 2014, 3: 45-212.
100. M, Roberts H. *Systematic Reviews in The Social Sciences*, 2nd ed. England, Blackwell Publishing, 2005: 120-34.
101. Göktaş Z., Yanık, M. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Int J Sport Ref Acad* 2015, 5(16): 39-54.
102. Çetinkaya Z. Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giden tutumlarının belirlenmesi. *İlköğretim Online* 2009; 8(2): 298-305.
103. Kesen İ, Polat M. Eğitim fakültesi 4. sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları: Muş Alparslan Üniversitesi örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama* 2014, 10(2): 556-78.
104. Barwal SK. Attitude of secondary school teachers towards their teaching profession. *Int J Educ All Sci* 2011, 3(1):63-8.

105. Bulut D. Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Derg* 2011, 31(3): 651-74.
106. Hussain S, Ali R, Khan MS, Ramzan M, Qadeer MZ. Attitude of secondary school teachers towards teaching profession. *Int J Acad Res* 2011, 3(1): 985-90.
107. İltar İ, Köksalan B. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Fırat Üniversitesi Sos Bilim Derg* 2011, 21(1):113-28.
108. Uğurlu CT, Polat S. Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Celal Bayar Üniversitesi Sos Bilim Derg* 2011, 35(1): 68-74.
109. Rao KS. Study of the Attitudes of Secondary School Teachers Towards Teaching Profession. *Gold Res Though* 2012, 2(3): 1-5.
110. Aydın R, Sağlam G. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi örneği. *Türk Eğitim Bilim Derg* 2012, 10(2): 257-94.
111. Gökçe F, Sezer GÖ. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları: Uludağ Üniversitesi Örneği. *Eğitim Fakültesi Derg* 2012, 25(1): 1-23.
112. Aydın A, Tekneci E. Zihin engelliler öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Derg* 2013, 3(2):1-12.
113. Bozdoğan AE, Aydın D, Yıldırım K. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Derg* 2007, 8(2): 83-97.
114. Pektaş M, Kamer ST. Fen bilgisi öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi. *Türk Eğitim Bilim Derg* 2011, 9(4): 829-50.
115. Pehlivan BK. Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2008, 4(2): 151-68.
116. Akkaya N. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Derg* 2009, 25: 35-42.

117. Çapri B, Çelikkaleli Ö. Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2008, 9(15): 33-53.
118. Sağlam AÇ. Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2008, 5(1): 59-69.
119. Terzi AR, Tezci E. Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 2007, 52: 593-614.
120. Doğan T, Çoban AE. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim* 2009, 34(153): 157-68.
121. Bulut İ. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi. Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Derg* 2009, 14: 13-24.
122. Başbay M, Ünver G, Bümen NT. Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları: Boylamsal bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 2009, 15(59): 345-66.
123. Dabat Z. The relation between the (class teacher) students' attitudes towards teaching profession and the level of teaching competency with reference to various variables. *J Educ Soc* 2010,4: 41-6.
124. Korkmaz Ö, Usta E. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ile algıladıkları etkileşim-izlenme kaygıları ve problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Türkiye Sos Araştırmalar Derg* 2010, 3: 1-22.
125. Coşkun MK. Din Kültürü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. İlahiyat-Eğitim DKAB karşılaştırması. *EKEV Akademi Derg* 2011, 15(48): 269-79.
126. Açıslı S, Kolomuç A. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Derg* 2012, 1(2): 266-71.
127. Kan AÜ, Yel E. Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Meslek Öncesi Öğretmenlik Kimlikleri İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi İncelemesi. *Tarih Okulu Derg* 2020, 13(44): 300-21.

128. Kaleli YS. Investigation of the relationship between pre-service music teachers attitudes towards teaching profession and their self-efficacy beliefs. *Int J Res Educ Sci* 2020, 6(4): 580-7.
129. Doğanar S, Özbek O. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının mesleki etik ilkelere ve öğretmenliğe yönelik tutumlarına ilişkin görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilim Derg* 2019, 17(1): 197-208.
130. Kabadayı M, Bostancı Ö, Atan T, Yazıcı M, Evli F. Eğitim fakülteleri ile beden eğitimi ve spor yüksekokullarında okuyan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumların incelenmesi. *Türkiye Kickboks Federasyonu Spor Bilim Derg* 2011, 4(2): 1-13.
131. Akdağ I, Walter J. Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilim Derg* 2005 3(4): 127-31.
132. Cinpolat T, Alıncak F, Abakay U. Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilim Derg* 2016, 1(1): 38-47.
133. Yılmaz G, Yılmaz B, Türk N. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi (nevşehir ili örneği). *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Derg* 2010, 12(2): 85-90.
134. Koparan Ş, Öztürk F, Korkmaz NH. Beden eğitimi öğretmenlerinin özyeterlik algısı ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Bursa örneği). *EJ New Worl Sci Acad* 2010, 5(4): 286-93.
135. Türkeli A, Hazar Z, Tekkurşun DG, Namlı S. Beden Eğitimi ve spor alanında pedagojik formasyon alan öğrencilerin öğretmen öz-yeterlikleri ile mesleğe yönelik tutumlarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Derg* 2017, 4(3): 01-11.
136. Pehlivan Z. Beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi. *Eğitim ve Bilim* 2010; 35(156): 126-41.
137. Özlü K, Çekin R, Öğüt Ş. Beden eğitimi spor ve sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilim Derg* 2022, 5(2): 01-17.

138. Kiremitçi O, Boz B. The relationship between profession choice motivations and school alienation states of prospective physical education teachers: an examination of gender differences. *Int Onl J Edu Sci* 2019, 11(5): 248-58.
139. Alon S, DiPrete TA. Genderdifferences in theformation of a field of studychoice set. *J Soc Sci* 2015, 2(5): 50-81.
140. Carrington B. A quintessentiallyfeminine domain? Studentteachers constructions of primaryteaching as a career. *Educ Stud* 2002, 28(3): 287-302.
141. Demirtaş H, Cömert M, Özer N. Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim* 2011, 36(159): 96-111.
142. Derman A. Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Fen Bilimleri Enstitüsü, Kimya Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2007.
143. Serin O, Serin U, Saracaloğlu S, Kesercioğlu T. Fen grubu öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Eğitim Bilim Derg* 2004, 19(19): 121-36.
144. Göktaş Z. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *J Int Soc Res* 2017, 10(51): 1288-95.
145. Terzioğlu İ. Beden eğitimi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ve mesleki yeterlilik algıları: KKTC örneği. *Int J Su-Ay Dev Ass* 2022, 1(1): 1-19.
146. Abbasoğlu E, Öncü E. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının benlik saygıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Derg* 2013, 14(2): 407-25.
147. Semerci N, Semerci Ç. Türkiye’de öğretmenlik tutumları. *Fırat Üniversitesi Sos Bilim Derg* 2004, 14(1): 137-46.
148. Kiremitci O, Çakır, YL, Boz B, Engür M, Vurgun H. Öğretmen adaylarının mesleki tutum ve yeterlik algılarının, mizaç tiplerine göre değerlendirilmesi: beden eğitimi ve spor öğretmenliği pedagojik formasyon sertifika programı üzerine bir araştırma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2022, 51(1): 367-90.

149. Altuntaş EA, Kul M, Karataş İ. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Derg* 2016, 2(2): 196-215.
150. Tanel R, Şengören SK, Tanel Z. Fizik öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2007, 22(22): 1-9.
151. Kılıç D, Bektaş F. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Derg* 2008, 18: 15-25.
152. Hacıömeroğlu G, Taşkın ŞÇ. Fen bilgisi öğretmenliği ve ortaöğretim fen ve matematik alanları (OFMA) eğitimi bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2010, 11(1): 77-90.
153. Özder H, Konedralı G, Perkan ZC. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 2010, 16(2): 253-75.
154. Kartal T, Afacan Ö. Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2012, 12(24): 76-96.
155. Çakır Ö, Kan A, Sünbül Ö. Öğretmenlik meslek bilgisi ve tezsiz yüksek lisans programlarının tutum ve özyeterlik açısından değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Derg* 2006, 2(1): 36-47.
156. Bozkırlı KÇ, Er O. Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Kafkas Üniversitesi Örneği). *J Turkish Stud* 2011, 6(4): 457-66.
157. Can Ş. Tezsiz yüksek lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Muğla Üniversitesi Sos Bilim Enstitüsü Derg* 2010, 24: 13-28.
158. Eraslan L, Çakıcı D. Pedagojik formasyon programı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Kastamonu Eğitim Derg* 2011, 19(2): 427-38.

EKLER

EK-1. Özgeçmiş

EK-2. Etik Kurul İzin Yazısı

EK-3. Kodlayıcılar Arası Güvenirlik Analizi Formu

Kodlayıcı-1
Kodlayıcı-2

Çalışma (Yazar, YIL)	Kodlama Protokolü Maddeleri (Çalışmanın İçeriği)		Kodlayıcı-1	Kodlayıcı-2	Karar
Araştırma Türü	Bilimsel makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi		
Araştırmanın yapıldığı bölge					
Örneklem Büyüklüğü					
Araştırmanın yapıldığı yıl					
Cinsiyet	Erkek	Kız			

EK-4. Kodlama Protokolü

I. Çalışmanın Kimliği

Çalışmanın Başlığı
Yazar (lar)
Çalışma Yılı
Çalışmanın Yayın Türü
Örneklem sayısı
Araştırmacıların cinsiyeti
Araştırma Bölgesi

II. Çalışmanın İçeriği

Çalışma (Yazar, YIL)	Kodlama Protokolü Maddeleri (Çalışmanın İçeriği)			Kodlayıcı-1	Kodlayıcı-2	Karar
Araştırma Türü	Bilimsel makale		Yüksek Lisans Tezi		Doktora Tezi	
Araştırmanın yapıldığı bölge						
Örneklem Büyüklüğü						
Araştırmanın yapıldığı yıl						
Cinsiyet	Erkek			Kız		

Mesleki Tutum				
Deney Grubu		Kontrol Grubu		
Öntest	Sontest	Öntest	Sontest	
X				
S				
N				
t				
X ²				
F				
KW				

**EK-5. Ulaşılan ve Ulaşılamayan Çalışmaların Yazar ve Danışmanlarına
Gönderilen E-Mail Örneği**

Konu: BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ TUTUMLARININ
META-ANALİZ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Sayın

İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim. “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutumlarının Meta-Analiz Yöntemiyle İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi hazırlamaktayım.

Meta analiz çalışmalarında yayına kabul edilmemiş ve yayınlanmamış çalışmaların verilerine de ulaşılması ve bunların analize dahil edilmesi öngörülmektedir. Bu amaçla danışmanlığını yaptığınız tarafından hazırlanmış olan

“
.....” adlı, Yüksek Lisans Tezi,

“
.....” adlı doktora tezi,

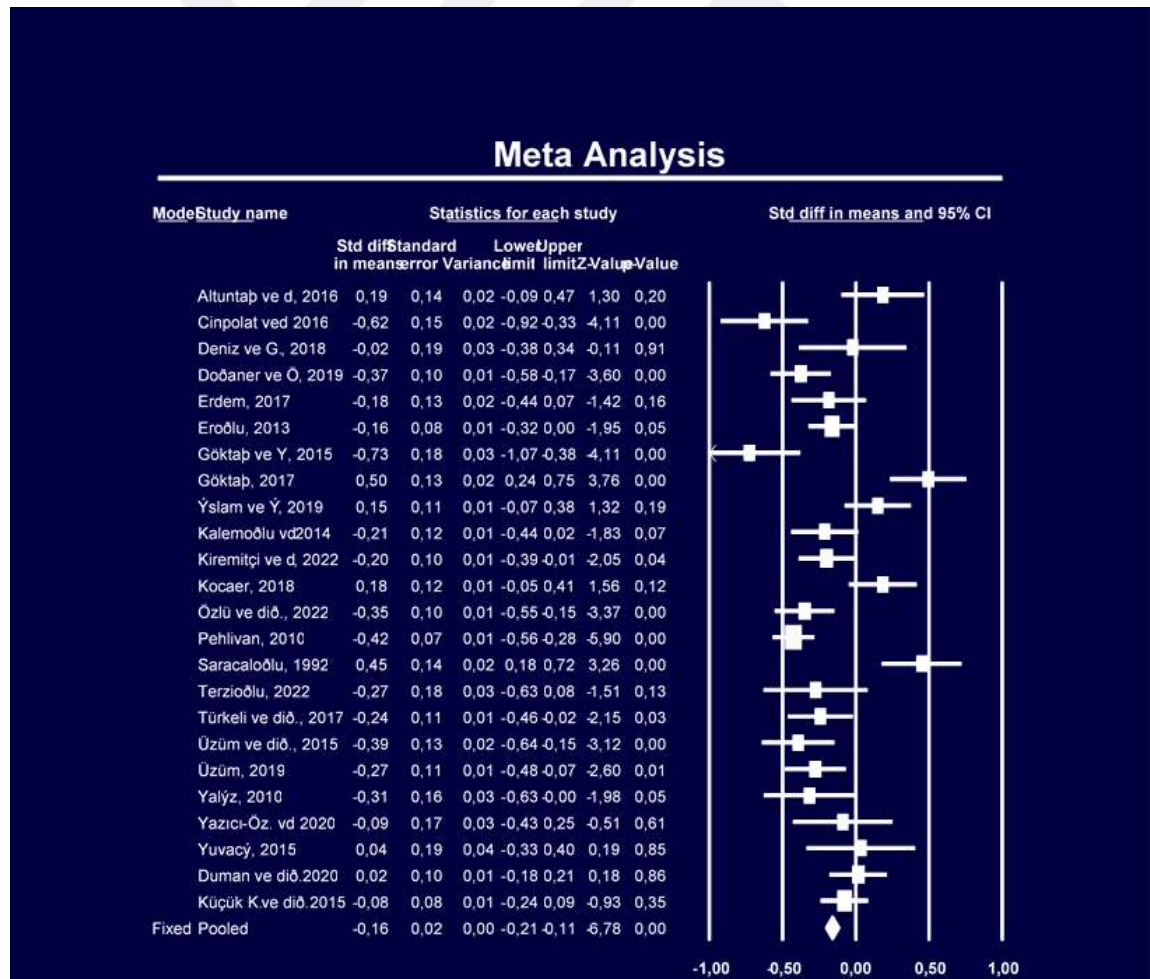
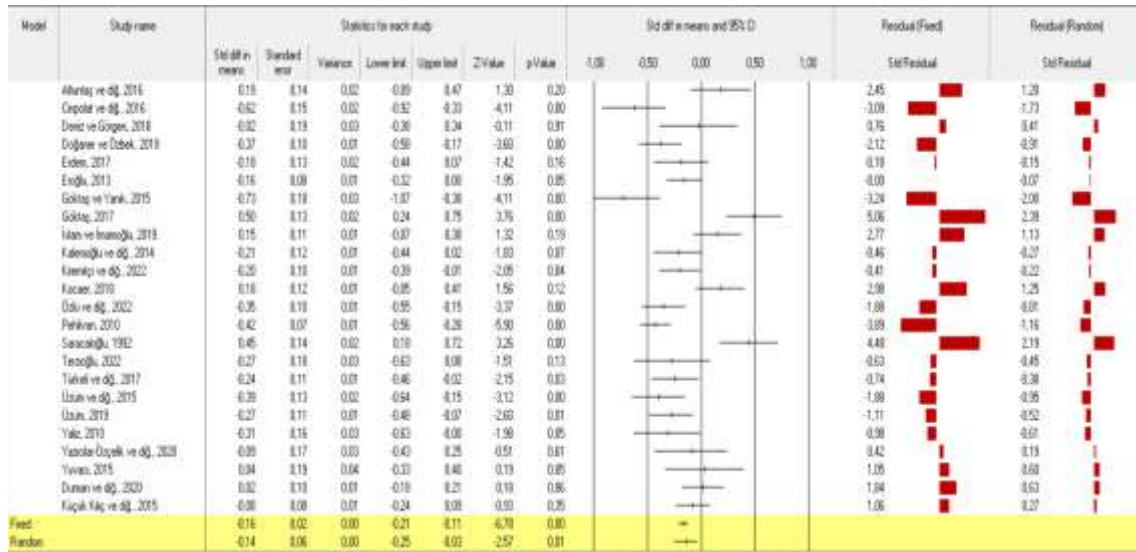
“
.....” adlı çalışmanız dışında “Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutumlarının Meta-Analiz Yöntemiyle Etkililiğini” konu edinen, yayına kabul edilmemiş, yayınlanmamış çalışmalarınız varsa bunların verilerini Yüksek Lisans tezimde yapmayı öngördüğüm meta analizde kullanmak istiyorum.

Bu kapsamda herhangi bir çalışmanız olup olmadığına ilişkin cevabınızı ve katkılarınızı bekliyorum.

Saygılarımla.

EK-6. Comprehensive Meta Analysis İstatistik Paket Programı Çıktıları

Forest

Moderatör Çıktıları

Groups		Effect size and 95% confidence interval					Test of null (2-Tail)		Prediction Interval		Between-study		Other heterogeneity statistics			
Group	Number Studies	Point estimate	Standard error	Variance	Lower limit	Upper limit	Z-value	P-value	Lower limit	Upper limit	Tau	TauSq	Q-value	df (Q)	P-value	I-squared
Fixed effect analysis																
Etilik	16	-0.123	0.029	0.001	-0.180	-0.066	4.210	0.000					102.287	15	0.000	85.335
Karşık	7	-0.225	0.042	0.002	-0.307	-0.144	5.414	0.000					12.323	6	0.059	51.305
Total within													114.610	21	0.000	
Total between													4.052	1	0.044	
Overall	23	-0.157	0.024	0.001	-0.202	-0.110	6.356	0.000					118.662	22	0.000	81.460
Mixed effects analysis																
Etilik	16	-0.082	0.079	0.006	-0.236	0.072	-1.849	0.254	-0.717	0.952	0.295	0.081				
Karşık	7	-0.243	0.062	0.004	-0.363	-0.122	-3.938	0.000	-0.577	0.892	0.115	0.013				
Total between													2.572	1	0.109	
Overall	23	-0.182	0.048	0.002	-0.277	-0.087	-3.746	0.000	-0.695	0.331	0.242	0.058				

Groups		Effect size and 95% confidence interval					Test of null (2-Tail)		Prediction Interval		Between-study		Other heterogeneity statistics			
Group	Number Studies	Point estimate	Standard error	Variance	Lower limit	Upper limit	Z-value	P-value	Lower limit	Upper limit	Tau	TauSq	Q-value	df (Q)	P-value	I-squared
Fixed effect analysis																
Ege	2	0.015	0.079	0.006	-0.140	0.170	0.189	0.850					14.789	1	0.000	93.242
Güneydoğu	2	0.309	0.087	0.007	-0.059	0.219	4.488	0.000					3.981	1	0.059	71.819
İç Anadolu	2	0.268	0.092	0.008	-0.115	0.086	-2.900	0.004					0.142	1	0.706	0.080
Karadeniz	8	0.005	0.043	0.002	-0.149	0.079	-1.527	0.127					26.945	7	0.000	74.021
Karşı	5	-0.258	0.038	0.002	-0.332	-0.179	-6.540	0.000					13.076	4	0.011	89.270
Marmara	3	0.053	0.092	0.008	-0.127	0.234	0.578	0.583					30.779	2	0.000	93.592
Total within													89.240	16	0.000	
Total between													29.429	5	0.000	
Overall	22	0.168	0.024	0.001	-0.289	0.113	-6.678	0.000					118.669	21	0.000	82.384
Mixed effects analysis																
Ege	2	0.118	0.024	0.195	-0.519	0.754	0.385	0.715			0.443	0.196				
Güneydoğu	2	0.432	0.173	0.030	-0.771	0.092	2.492	0.013			0.208	0.044				
İç Anadolu	2	0.364	0.092	0.008	-0.115	0.086	-2.900	0.004			0.000	0.000				
Karadeniz	8	0.061	0.095	0.007	-0.229	0.106	-0.714	0.475	0.608	0.483	0.208	0.042				
Karşı	5	-0.259	0.072	0.005	-0.391	-0.129	-3.471	0.001	-0.732	0.231	0.130	0.019				
Marmara	3	0.058	0.072	0.138	-0.789	0.679	0.199	0.874	-0.268	0.991	0.022	0.007				
Total between													6.553	5	0.256	
Overall	22	0.204	0.048	0.002	-0.282	0.118	-4.999	0.000	-0.723	0.315	0.245	0.060				

Groups		Effect size and 95% confidence interval					Test of null (2-Tail)		Prediction Interval		Between-study		Other heterogeneity statistics			
Group	Number Studies	Point estimate	Standard error	Variance	Lower limit	Upper limit	Z-value	P-value	Lower limit	Upper limit	Tau	TauSq	Q-value	df (Q)	P-value	I-squared
Fixed effect analysis																
Makale	18	-0.133	0.029	0.001	-0.190	-0.077	4.618	0.000					94.423	17	0.000	81.595
Tec	6	-0.215	0.041	0.002	-0.296	-0.134	5.238	0.000					22.540	5	0.000	77.817
Total within													116.964	22	0.000	
Total between													2.864	1	0.103	
Overall	24	-0.168	0.024	0.001	-0.206	-0.114	6.778	0.000					119.828	23	0.000	80.774
Mixed effects analysis																
Makale	18	-0.140	0.070	0.005	-0.276	0.003	-2.808	0.045	-0.717	0.437	0.283	0.089				
Tec	6	-0.156	0.092	0.008	-0.338	0.025	-1.991	0.091	-0.756	0.443	0.195	0.038				
Total between													0.021	1	0.885	
Overall	24	-0.146	0.058	0.002	-0.265	-0.027	-2.622	0.009	-0.684	0.363	0.229	0.057				

Main results for Model 1, Random effects (MM), Z-Distribution, Std diff in means

Covariate	Coefficient	Standard Error	95% Lower	95% Upper	Z-value	2-sided P-value
Intercept	25,9205	18,7079	-10,7463	62,5873	1,39	0,1659
Çalışma yılı	-0,0129	0,0093	-0,0311	0,0053	-1,39	0,1651
Örneklem sayısı	-0,0003	0,0003	-0,0009	0,0003	-0,93	0,3522

Statistics for Model 1

Test of the model: Simultaneous test that all coefficients (excluding intercept) are zero

Q = 2,72, df = 2, p = 0,2566

Goodness of fit: Test that unexplained variance is zero

Tau² = 0,0547, Tau = 0,2329, I² = 79,56%, Q = 102,73, df = 21, p = 0,0000

Comparison of Model 1 with the null model

Total between-study variance (Intercept only)

Tau² = 0,0571, Tau = 0,2389, I² = 80,77%, Q = 119,63, df = 23, p = 0,0000

Proportion of total between-study variance explained by Model 1

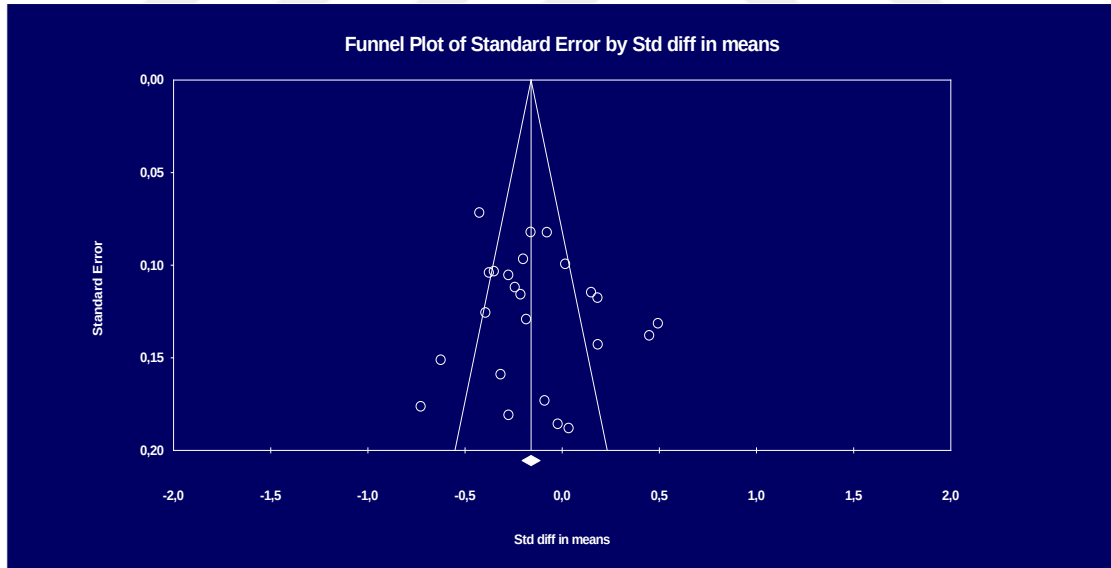
R² analog = 0,04

Number of studies in the analysis 24

Tablo

Model	Effect size and 95% confidence interval						Test of null (2-Tail)		Prediction Interval		Between-study		Other heterogeneity statistics			
	Number Studies	Point estimate	Standard error	Variance	Lower limit	Upper limit	Z-value	P-value	Lower limit	Upper limit	Tau	TauSq	Q-value	df (Q)	P-value	I-squared
Fixed	24	-0,160	0,024	0,001	-0,206	-0,114	6,776	0,000					119,63	23	0,000	80,774
Random	24	-0,142	0,095	0,003	-0,281	-0,004	2,568	0,010	-0,661	0,366	0,239	0,057				

Yayın Yanlılığı

Classic fail-safe N

Z-value for observed studies	-6,06253
P-value for observed studies	0,00000
Alpha	0,05000
Tails	2,00000
Z for alpha	1,95996
Number of observed studies	24,00000
Number of missing studies that would bring p-value to > alpha	206,00000

Edit

Orwin's fail-safe N

Std diff in means in observed studies	-0,16015
Criterion for a 'trivial' std diff in means	0,00000
Mean std diff in means in missing studies	0,00000
Criterion must fall between other values	

Edit

Begg and Mazumdar rank correlation

Kendall's S statistic (P-Q)	28,00000
-----------------------------	----------

Kendall's tau without continuity correction

Tau	0,10145
z-value for tau	0,69452
P-value (1-tailed)	0,24368
P-value (2-tailed)	0,48735

Kendall's tau with continuity correction

Tau	0,09783
z-value for tau	0,66972
P-value (1-tailed)	0,25152
P-value (2-tailed)	0,50304

Egger's regression intercept

Intercept	1,42204
Standard error	1,79121
95% lower limit (2-tailed)	-2,29271
95% upper limit (2-tailed)	5,13679
t-value	0,79390
df	22,00000
P-value (1-tailed)	0,21787
P-value (2-tailed)	0,43573